

(**Shri ANNARAO GANAMUKHI**)

appointed them. We cannot give them permanent places because Government cannot appoint anybody except from the P. S. C. list. There are some posts which have been filled up by appointing certain number of teachers. About 250 persons are undergoing training and as soon as trained people come back, their service will have to be terminated. So we are helpless to absorb them or to regularise their services. We cannot do that.

BUDGET ESTIMATES FOR 1961-62

Voting of Demands for Grants No. 23, 24, 25, 26 and 28A

Debate—(contd.)

†**Sri V. SRINIVASA SHETTY** (Coondapur).—Sir, yesterday, I was referring to the pay scale of the three services, namely, Agricultures, Veterinary and Fisheries. The Hon'ble Minister for Agriculture was very optimistic in being able to bring the pay scale of these services up, to the All-India level. I know that he has made lot of promises also in this behalf. As far as I see, in the Agricultural Department the Agricultural Demonstrator gets Rs. 150 to start with. In some of the States the pay of the Agricultural Department is practically stationary but the pay of a Veterinary Doctor has been raised to Rs. 175. I know that the Hon'ble Minister has given a promise to some persons in the Department that he will at least bring it to the level of Madras. The Madras scale, I believe begins with Rs. 250 whereas our scale begins with Rs. 175. The Fisheries Department is still worse in this respect. There is complete step-motherly treatment to this Department. There is a Director of Fisheries and there is a very big Fisheries Department spending crores and crores of rupees. The Department is a Second-rate Department because the Director has the status only of a Deputy Director of Agriculture or of a Deputy Director of Veterinary, and he is not given the pay or status of a Director at all. This is a very peculiar anomaly. We have neither come to the level of Madras nor of any other northern Indian State. We are practically treating this most important Department as a second-rate Department. The whole thing is in a nebulous state. A number of people have gone to the High Court with writ petitions. I do not know whether any of these persons have gone to the High Court with writ petitions. I have read the Nalagarh Committee Report yesterday but to what purpose that report is put or its recommendations are put I am unable to understand. Both the Agricultural demonstrator and veterinary Doctor and even the Director of this Department are treated in a shabby manner. So, I request the Hon'ble Minister for Agriculture—I know he is a stalwart gentleman and he is able to fight to see that justice is done and pay

scales are brought to the level of neighbouring States. Now, Sir, I have not much time to refer to many things which I wish to say. But one thing which I wish to say is about the Department of Horticulture. I know the active Director of Horticulture is intending to open certain horticultural gardens. In South Kanara at least there is some move to start horticultural gardens. There are two farms, one Fruit Research Farm and another Rice Research Farm in Mangalore. The Fruit Research Farm is under the Agricultural Department. It is a beautiful farm started by the Madras Government. It is in a bad condition and there is not much improvement even intergation except for one or two buildings. When we have got a first-grade Fruit Farm, I do not know why the Government should open another Fruit farm in the neighbourhood in the same District. What is the diffieulty in handing over this farm to Horticultural Department? Let us spend a little more money for this fruit farm instead of starting another Research Farm in Mangalore. We shall not fritter away money in this respect. Either hand over this fruit farm to the Horticultural Department or let the Agricultural Department improve the existing farm. I do not know the condition of other areas in regard to this.

With regard to Fisheries Department, I wish to say some thing. Yesterday I was referring to agricultural schools. There is something wrong with regard to schemes in the Five-Year Plans. Here also, there is a scheme for starting new fishery schools. For the last two or three years, I and my friends have been trying to see that five fisheries schools are opened, 3 in North Kanara and 2 in South Kanara. Practically, the Department has agreed and the papers are pending with the Finance Department. The question was whether it was included in the Five-Year Plan. The Planning Commission has agreed to it and the Finance Department has included in that Scheme. But even at the end of two or three years, these schools are not opened. I say the Fisheries Department has been given a step-motherly treatment. We have got a number of Boards constituted and this Fisheries Board is one of them. I am myself a Member of that Board. About seven months ago, it was inaugurated on a grand scale by the Chief Minister and on that very day we had the first meeting of the Board for half an hour. Afterwards I have never heard about the Board. Dr. Champa was Vice-Chairman and later on he was made the Chairman. That was all what we have heard about the Fisheries Board.

Sri N. RACHAIAH.—At least we shall hope the Board will commence working in the Third Five-Year Plan.

Sri V. SRINIVASA SHETTY.—I hope it will commence working after elections and not now. This is another case of treating an institution in a half-hearted manner. Another developmental activity connected with Fisheries in Fishing Harbours. Has any fishing harbour been opened during the Second Five-Year Plan? I want to know from the Hon'ble Minister as to how many fishing harbours have been improved during the Second Five-Year Plan? Has any amount been spent for the improvement of fishing harbours?

(Sri V. SRINIVASA SHETTY)

One or two words with regard to N.E.S. I was to say a lot of politics has entered into this N.E.S. business. I do not want to go into all details. The Udupi Taluk in South Kanara Taluk has to be divided into four blocks. 66,000 population is practically the population either this way or that way for a single block. Taking the population of the Udupi Taluk, it is entitled to four blocks. I am given to understand it has been constituted into 3 blocks whereas they are entitled to four blocks for the whole Taluk. Please look into the matter. If I am wrong I am subject to correction. With regard to allocation of blocks also, I do not know why forward area has been chosen for the allocation of a block and backward area is left out. Even there, I feel that due to certain pressure block is allotted. Why should the Minister and the Government interfere in the transfer of B.D.Os.? Very lately one B.D.O. from Puttur was transferred to Bantwal and the Bantwal B.D.O. was transferred to Puttur due to pressure alone. The B.D.O. of Bantwal was from old Mysore area and four months ago he was transferred there. Before they took charge, the transfer of Puttur B.D.O. was cancelled and the poor B.D.O. of Bantwal was transferred to Hassan District. I know that this is due to pure pressure tactics. The Minister should not ordinarily interfere in these things. There is the Department and there are Secretaries. They transfer these officers. Why do the Ministers interfere in these things? The day to day administration should be left to the Department and in whatever they do you must have some confidence. You should not transfer them within 2 or 3 months and then immediately cancel the transfer. This is a very unfair thing to do with regard to N.E.S. with all the talk that we are hearing. These things must be put an end to.

With regard to all the departments together, I had requested the Hon'ble Minister for Agriculture to look into the number of schemes that have been started and how many schemes have been dropped during the Third Five-Year Plan. With regard to the Agriculture Department, I should like to know—because lot of amount is given by the India Government to the State Government as loans for the development of Cashewnut, pepper, etc, how much money has been spent out of the sanctioned amount and how much still remains to be spent and how much money has lapsed.

Sri N. RACHAIAH.—I will certainly give all the details if the Hon'ble Member meets me in my chamber.

Sri V. SRINIVASA SHETTY.—One more thing what I find is that we have got a number of schemes formulated, but the method is very cumbrous. The Nalagarah Committee has suggested that the whole method should be simplified. The scheme goes before the Finance Department twice before it is sanctioned. First of all, the Finance Department must agree to the scheme, and then the sanction has to be accorded; afterwards, the scheme has to go back to the Finance

Department. I have no time to go into the details. Anyway, the Committee has suggested to simplify this procedure. Once the scheme is included in the planned schemes, it should not be allowed to go to the Finance Department.

†Sri R. CHENNIGARAMIAH (Madhugiri).—Mr. Speaker, Sir, I would like to make one or two observations on the Rural Development Department and also on the Social Welfare Department. The Social Welfare Department includes Backward Classes also. During these days, with the assistance of the Central Government and the general public, this department has gained some special importance. This Department has been brought under the major head 'Rural Development, Department.' The Rural Development Department is meant for the service of the rural areas ; whereas, the Social Welfare Department is meant to extend its services even to the urban areas. I therefore consider that the definition of this Department is a different one from the Rural Development Department. I consider that the Social Welfare Department should be given a separate head in the budget and it must be given a special recognition in the budget. It is for this reason : that the Social Welfare Department, particularly the Backward Class Department is gaining importance day by day and everybody has got to give special recognition to this. I therefore request the concerned Minister to see that a special recognition is given under a different head instead of Rural Development Department.

Now with regard to the Rural Development Department, I speak about the N.E.S. Blocks. Under the National Development Scheme, we have got the village level workers called the 'Gramsevaks' and the 'Gramsevakis'. These workers are incharge of certain villages in the Taluk. These workers have been entrusted with more work than that of the Revenue Inspectors. I am told, the investigation of loans for irrigation wells and takavi loans, etc., has been entrusted to these village level workers. Hitherto such a work was being attended to by the Revenue Inspectors. These workers have not been paid any special allowance for looking after this work. I am also told that the B.D.Os. are required to attend to all the work of the Tahsildars. With the transfer of all revenue work to the B.D.Os. the Tahsildars have got very little work to do. These Tahsildars have no work except the collection of land revenue and attending to tenancy appeal cases.

Sri T. SUBRAMANYA.—The distribution of loans every thing has been processed through the Taluka Board, not through the B.D.Os.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I am saying this after attending some of the meetings of the Taluka Board, where the B.D.O. has been entrusted with the work of distribution of tagavi loans and loans for the irrigation wells. With the result, the Tahsildars have not got as much work to do as they used to do formerly.

As regards the Gramsevakis, Sir, these ladies have been appointed to be incharge of certain villages in each Taluk to elivate the economic

(Sri R. CHENNIGARAMIAH)

condition and to educate the ladies in the villages. As a matter of fact, I had associated myself with the administration of this department for sometime. When Mr. Balwantrai Mehta visited this place, we discussed this problem. That Committee consisted of I.C.S. Officers and the College Professors. I consider that the I.C.S. officers and the College Professors do very little village work. They have no practical experience of village work. They know how to work only in cities. These officers consider that the work of a village level worker is very easy but it is not so.

2-30 P.M.

These poor unmarried girls have been appointed and thrown round from place to place and from corner to corner like foot-ball. What is the work they are entrusted with ?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is wrong?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—You answer that point. I am only telling you the experience that people have gained by looking at the rather pitiable condition of these girls—particularly girls who are unmarried. They have to leave their parents and relatives and they will have to go to the villages in some corner. I am told that they have to move from place to place in the evenings to arrange for lectures. Who will come to listen to your lectures? They are not in a position to come and listen to your lectures after a hard day's work on the fields. In fact, they are in a position to give us better advice. They have not attached value to the theoretical lecture at all. They are not interested in listening to such lectures at all. I understand that these ladies are made to go from village to village in the evenings and arrange for lectures, they have to move along with the B.D.O. and they are expected to give advice to the villagers. How far it is beneficial to the country, I do not know. I know sir the Mysore Government is not responsible for this scheme. As I told you the framers of the scheme are I. C. S. Officers who know nothing about village folk.

Sri G. N. PUTTANNA.—You are perfectly correct.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Poor ladies will have to go from place to place. They are all unmarried girls. I do not know how many of them are going to be married later in life.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I want to know his suggestion about this. Because he says Centrally sponsored scheme, I want to know his idea about my friend's proposal to this Government.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I will now speak about the Social Welfare Department which is my pet subject Sir. I would like to say a few words on that Department.

Sir, I request the Hon'ble Minister concerned to understand me properly and not to mistake me or misunderstand or misconstrue what I say. This policy has been enunciated recently by our Minister while answering the Budget Discussion. It is a question of abolition of the grant of Rs. 400—which the scheduled castes people were getting and in its place introducing a system of loan. Sir, all along the Governments have been generous to this class and a sum of Rs. 400—was given as grant for the purpose of enabling these people to construct houses. Formerly it was 19 lakhs subsequently, it was raised to 28 lakhs after integration. In 1960–61, it was 19 lakhs. Now, in this Budget, it has come down to Rs. 4,92,000 for both housing and acquisition of lands. Sir, it is a very very painful story. My friend, the concerned Minister Sri Rachiah is very enthusiastic and very able and he has got very great aim to do great service to the community. I do recognise all that. But my respectful request to him is that in his enthusiasm to do some great service, he should not commit mistakes, mistakes that will endanger the interest of the community as such, mistakes that are not conducive to the interest of the community. This is a scheme which is going to be there for five years during the Third Plan and nobody can change it in the middle. Therefore, my respectful request to him is to reconsider what he said while replying to the Budget Discussion. These poor people were getting a grant of Rs. 400—each and by making use of this help, they have contracted about 60,000 houses in the State. I may say that the welfare of these classes is not only the responsibility of the State but also that of the Hon'ble Members also. They have also to take care of the interest of these people. All the Members of this House are really interested in helping these people. You know the economic condition and social life of these people in your respective areas. We cannot ask these people to go out and borrow money in terms of loan in order to build houses. It is your responsibility equally to take care of them. These people are living like rats in rat-holes you know that? It is not an exaggeration to say that. My ambition is to see that these huts are replaced as early as possible by proper houses. Sir, our great leaders in this country have enunciated policies. Recently our prime Minister, Pandit Jawharlal Nehru has made a declaration that the housing problem must be solved as early as possible. The Hon'ble Minister in Centre concerned with this, Shri Changalaraya Reddy also made it public that the housing problem should be solved as early as possible and he is very keen on solving this problem. President Kennedy when he took charge, he made a speech wherein he made a specific reference to the housing scheme. These leaders realise the gravity of the situation. Our own Minister Hon' ble Mr. Rachiah visited some foreign countries—I have not had that good fortune—he visited Russia recently. He must have seen for himself which such beneficial schemes were not in evidence in Soviet Russia. He must understand whether they would have made so much progress, were it not for such schemes there. Possibly he has forgotten all that was done there as soon as he returned to Mysore, and

(Sri R. CHENNIGARAMIAH)

he wants to stick on to his own scheme. What is the result of his foreign visit unless it be to improve the condition of his people? I know he is interested in constructing hostels, in promoting their education—all these things are there. I even congratulate him for that. Without any mental reservations, may I say that I heartily congratulate him but my plea is that in his enthusiasm to do some service, he should not do something which is likely to be a disservice and which will work as a handicap to that community in the long run. My desire is that he should continue the policy that has been approved by this House so generously from a long time, namely to sanction a grant of Rs. 400—to these people for purpose of constructing houses. I know he has got enough courage and he can certainly get a kind approval of this House even to enhance it to Rs. 500—if need be. I will be very glad if that is done, and I will give him congratulations in a double measure. Instead of that, once for all to say that we have abolished the system of grant and to say that he has launched upon a scheme of granting liberal loans by Rs. 3,000—is something of a surprise. The loan is not a speciality at all. The loan is available to everybody—people of all communities. Every citizen of this country is entitled to get those loans. They get loans under the NES housing schemes. Everybody, irrespective of caste, colour or creed will get that money. Therefore, it is not a special scheme which is envisaged in order to help these people who are in great distress and who are unable to help themselves. How can you expect them to form co-operative societies in order to take advantage of these loans? There is even a feeling in some quarters—after all, if you take it as a loan, there may be no question of repayment at all. Some are thinking that it will be automatically written off after some time. I would like to sound a note of caution that it is no good for people to deceive themselves in this manner and try to deceive the Government also. After all, our people have led honest lives up till now. They have not deceived anybody and they have no intention to deceive anybody. My appeal to you is why do you force these people to take to dishonest methods by forcing upon them loans which they can never repay? I do not want my community people to deceive the Government.

They never deceive people; they are very honest. They are prepared to labour. Their honesty has never been questioned. I do not want their fair name to be spoiled by giving them loans which have ultimately to be written off on account of their inability to repay the same. I want to make it clear that loans to be given should be repaid with interest in instalments. My Hon'ble friend was saying that loans can be had easily through co-operative societies. Probably, My Hon'ble friend has not borrowed money from co-operative societies. To secure a loan through a co-operative society is a job by itself. You have to take a certain number of shares; then you have to apply for loan, give sureties and also prove your *bona fides*. It is a terrible job. I know the cases of several depressed classes people who are called Adi Karnatakas who have borrowed

small sums of Rs. 100 years back and who are not in a position to repay it as a result of which their houses and their properties had to be auctioned in order to recover the amount. The former Government also were giving them 2 to 4 acres of land free of cost. They were quite happy with that and they have been retaining those lands, but this Government was generous enough to give these people cash loans which these people are unable to repay and ultimately their small houses and also their landed properties. Thus the result of these Government loans to them is that they will ultimately be deprived of their houses and lands on which they are dependant for their living. Instead of this loan of Rs. 3000 to enable them to put up their own houses, I would prefer the former grant of Rs. 400. If possible enhance it by Rs. 100 and make it a free grant of Rs. 500 out of which let them build a small house and be free from the liability to repay any loan. If there are such persons who work in factories and in Cities and in Government offices they may be given this cash loan as they would be in a position to reap the loan. But this scheme cannot be applied to agriculturists as they are not in position to pay these instalments of Rs. 200 or Rs. 300 a year. This is a suicidal policy in their case. So I would request the Hon'ble Minister to reconsider this question.

Last year the provision under the Social Welfare Department was Rs. 49 lakhs, but now this year it has come down to Rs. 43 lakhs. I do not know what convincing reason the Minister had to reduce the provision from Rs. 49 lakhs to Rs. 43 lakhs.

The other day my friend Sri Duggappa while discussing the provision for education, pointed out that for scholarships the provision for 1959-60 was Rs. 1,16,672, but in 1960-61 and 1961-62 it was reduced to Rs. 7',000. I would like to know the reason for this reduction. They have ruthlessly cut down the figures. Has the number of students decreased or increased? If it has increased, then should you not enhance the provision instead of decreasing it? I am unable to understand the way in which the budget is prepared. The Education Department has to take the responsibility for this.

Sri ANNARAO GANAMUKHI.—There is a fixed allotment for this purpose and every additional sums are allotted for distribution.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—You have confirmed by suspicion. In all the other departments you are increasing the provision from year to year, but in the case of these poor people who are not capable of questioning you, you provide only a fixed amount every year. I submit that you must enhance the provision because the number of students is increasing year by year. If the number is increasing you have also to increase the provision.

Sri ANNARAO GANAMUKHI.—The additional provision over and above the fixed allotment is meant for that.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Are we to take it that the number of students is coming down? The fact that the number of hostels has increased and the number of schools also has increased at every stage clearly shows the number of students also has increased considerably.

Sri M. C. NARASIMHAN.—The difficulty has probably arisen because the provision for 1961-62 in all the departments is less than the corresponding provision for 1960-61.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I am interested in getting a reply from the Education Minister on this point. Let him verify and tell me whether the number of students is increasing or decreasing. If the number is increasing, then the amount provided also has to increase. My Hon'ble friend Sri Rachaiah is a very bold and enthusiastic man, but unfortunately his enthusiasm is turned in the direction of providing hostels only. He has constructed a number of hostels and saved a lot for the Education Department. What is provided for the Education Department has been transferred to his Department and he has put up a number of hostels and thus saved a lot for the Education Department, but what is the result? What you have saved in one hand in the Education Department you are spending by the other hand through the Social Welfare Department for building hostels.

It is the responsibility of the Education Department. I can understand if it is technical education; let him give any help; let him send intelligent students for foreign studies. That is special allotment. But general education-primary education, middle school education is a legitimate charge on the Education Department and not on the Social Welfare department.

Sri N. RACHIAH.—I would submit to you and to this Honourable House that my friend was a Minister in my place, he knows that till this year since 1947 there was no Government policy or Government order to earmark adequate funds in all the general schemes pertaining to the development departments. My friend may refer to page 13 of the Governor's Address this year. It is stated in the Governor's Address:

“We have already enunciated and incorporated the policy of the Government during this year, particularly during the Third Five-Year Plan period. According to this, the welfare of the scheduled castes and Scheduled tribes has been the accepted policy of my Government. Educational facilities and economic assistance to members of these classes will be provided in an ever increasing measure to enable them to take their rightful place in the life of the community. In addition to the special fund available, steps are being taken to ensure that these sections of the population receive an adequate share of the benefits accruing from all plan outlays.”

This is the provision. According to this, all the development departments are going to earmark funds. In fact, in Andhra Pradesh they have earmarked 18 per cent. We have not specified the percentage. Anyway, Government will see that adequate funds in all the departments, particularly the Education Department will be provided hereafter for the benefit of these people.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—It is a very good thing that has been mentioned in the speech and if that is going to be implemented, I will be satisfied. But my submission is, that is not being done.

About this budget allotment, Rs. 49 lakhs which was allotted last year has been cut down to Rs. 43 lakhs. That is to be looked into by the Honourable Minister. He may continue the loan policy, but the grant given for housing should not be discontinued.

In regard to the Agriculture Department, I have not much to say excepting that the iron materials-gulas and things like that which are the daily requirements of the agriculturists are not supplied in time. Wherever we go people are asking for iron materials. Also, the fertilisers are not supplied in time and in adequate quantity. More than anything else, supply of seeds is not satisfactory. Most of the ryots do not generally keep seeds during the harvest season and they dispose of everything ; but in the sowing season, they will be asking for seeds and it is the legitimate duty of the Agriculture Department to provide them with necessary and different varieties of seeds in time. When a request is made to the Agriculture Inspectors, they say 'We are waiting for seeds from some place.' The result is, the ryots will suffer. So my request is to supply then good varieties of seeds in time. With these few words, I close my speech.

† Sri B. SHAMSUNDAR.—Mr. Speaker, Sir, Before I say something about the Social Welfare Department and the rural development department, whatever it is, I would say one or two words about the prevailing conditions in our State as far as democracy is concerned. A few days back I read in a paper that a student has been debarred for so many months and he was not allowed to continue his studies. University is no doubt an autonomous body, but nowhere in the world in democracy, power is being used in this way either in the University or in the Government. I do not know why people are harassed like this. Students are removed from the University. I was told afterwards that he is the son of one of my friends, a member of this Assembly. I hear that a case is going on in the court. How unfortunate it is that the incident should go to the court and a stay order is obtained.

With these few words, I will come to my proper subject. I think somebody should write a book about our doings in this Assembly. Let him go through our speeches, our debates and our actions. Let the coming generation read all about our doings. I am giving the title of the book. I thought at first it should be 'Death of Democracy'. Afterwards I thought that 'Death' was not an appropriate word. I will suggest the title of the book as 'Mutilation of Democracy in Mysore'. Democracy is being cut down limb by limb to pieces. It is in that way we are going. Last time when I spoke I referred to one important thing. I had demanded the Minister in charge, rather the Government not the Minister—there is a vast difference between the Government and the Minister. Every Minister comes up and says 'I am the Government'

(Sri B. SHAMSUNDAR)

It is all nonsense. No Minister can be a Government. Only when the Ministers' Council sit in a Cabinet and the Chief Minister sits as the Chairman and they pass an order or a resolution, that resolution is called the Government resolution or Government Order. It is not a Minister that can give any order. Keeping this aspect in mind, I had demanded the Government to investigate into the affairs of the Social Welfare Department, see what is wrong with the Department. We hear so many stories about the department. Let the Government investigate and make a report. Now they don't want to do it. They are the persons who can give verdict on their own accord. The Minister says that there is no need for any enquiry. I would request you to direct the Chief Minister to take into account what I am saying and investigate into the whole matter. One letter I wrote to the Chief Minister. I said that the Minister concerned had been to my constituency, that is, Gulbarga and addressed the students in Gulbarga Hostel. He tried to split up the sections of the people and that news appeared in The Hindu; it was reported in The Hindu.

3-00 P. M.

Sir, we want to get rid of this communalism in the country. When we want this communalism to go, why this sectionalism? The Minister says, he is not at all for this but others cherish it. I want to know whether it is a fact that you said it or not. Sir, in another place that is, Gazipur, he asked the people to join Congress and that Congress was the only organization that could better their conditions in all spheres. Sir, when the Minister tours at Government expense, can he advocate on behalf of his own party? Certainly not. Is this democracy and are we running a decent type of democracy?

Sri N. RACHIAH (Minister for Agriculture and Social Welfare).—Sir, the Member is speaking only on 'hear-say' information and it is absolutely incorrect and false.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I had written to the Chief Minister about this. I do not expect the correct version from the Hon'ble Minister because he is the accuser, accused and the judge. I wanted the Chief Minister to investigate into the matter, whether it is a fact or not. If it is 'hear-say', I will be the first person to welcome it, because we do not want all these things to exist. I am told that Mr. N. Rachiah brought this question in the Congress Legislature Party meeting; I want to know whether this is also not true and only 'hear-say'?

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet after half-an-hour.

The House adjourned for recess at Five Minutes past Three of the Clock and reassembled at Thirty-five Minutes past Three of the Clock

---

(Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair)

Sri B. SHAMSUNDAR.—Sir, I was speaking about the Social Welfare Department and I had referred to a student. Just now, my friend on this side informed me that the case has gone to the court. I am sorry Sir, I did not know it; it is *sub judice*. Sir, the Chief Minister is not here; I am sorry. I was very much concerned with the administration of the Social Welfare Department, I wish he was here.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The concerned Minister is here.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I wanted the Chief Minister, Sir, I was referring to the sayings of the Social Welfare Minister when he had come to my constituency. He said, it is all 'hear-say'. I wish it is so. But, this is not the only instance that was brought to my notice. Many such instances have been brought to my notice. I am told that allotments for the hostels are given on certain considerations. The economic aid to students is also given on certain considerations. I want to bring this to the notice of the Minister.

3-50 P.M.

Knowingly or unknowingly I do not want to oppose the Minister or bring a bad name to him. I do not know in what mood he was, but my only question is whether administratively it was good or desirable or it was in the interests of the public or the State. There are several instances that I can give concerning hostels, economic aid, agricultural colonies and the like. I am told that agricultural colonies were established throughout the State and they were allotted on some considerations. If a proper investigation is made many facts would come to light.

Sri N. RACHIAH.—Government actually distributes amounts with regard to construction of community centres, wells, economic aid and housing, on the basis of population to all the districts. It is the Deputy Commissioners that operate through the local Tahsildars. Even with regard to hostels we are not directly giving to anybody. With regard to social welfare work also, we deal only through the agency of the Deputy Commissioners. I wish the Hon'ble Member had to know the procedure before he chooses to criticise the Government.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I am sorry the Minister has not tried to meet my point. During the general discussion on the budget, I pointed out that where as hostels with 30 or 40 students get aid to the tune of a lakhs and more, hostels with more than 200 students in Gulbarga failed to get that much aid.

Sri N. RACHIAH.—I may bring it to the notice of the Hon'ble Member that though we sanction the amount, orders will not be issued until and unless the estimates and plans or the revised estimates and plans received by the local authorities through proper channel.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I know that. I am not representing about the delays or red tapism involved. My grievance is that while hostels with barely 30 students get huge grants, hostels with 200 and more students do not get similar treatment.

Sri N. RACHIAH.—Please write to me. I will get it examined.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I have told you of this several times. Several representations have been made. The students themselves wrote to you several times. Why ask me to write when you are aware of the situation? The other day you said that whereas Shamsundar is fond of dashing by air to Delhi, he is not interested in writing to the Minister. I did not go to Delhi for nothing. I represented matters to Central Government and you got instructions from them on several occasions. I even submitted petitions to the Lok Sabha. I fought a case in the Supreme Court which will be an eye-opener not only for India but for whole world. The issue before the court was whether when a harijan is converted or changes his caste, he ceases to be a harijan. The Supreme Court said 'once a Scheduled Caste, always a Schedule Caste'. Therefore my going to Delhi was not a waste I have done great service to my community. Sweet words will not satisfy the community any longer.

I may tell you that the Central Home Department has written to this Government to film some pictures about untouchability under Sankara, in the Upanishads, etc. Now, why use this word 'untouchable.' So far as we are concerned, we are not untouchables. We have always been out of the Hindu fold. We were the victims of hatred. The Hindus did not want to touch us. We could not touch their wells, walk on their streets. We never reconciled ourselves to this. We were non-cooperators, rebels but we were oppressed and suppressed. Of course, in a technical sense, the word 'untouchable' is applied to us. Untouchability has been abolished by the Constitution, but that is only in name. Even today in the districts, in the villages we cannot tread certain paths, we cannot use certain wells. Does Rachiah think that because he got this post, he gets it on his own merit or strength? The party-in-power picked up certain people and installed them as representing our people. Look at this tragedy : we cannot even choose our own men.

Sri N. RACHIAH.—What do you mean by 'our men'? We are functioning in a democracy where people elect their representatives. Separate electorate has been abolished.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I have studied all the systems and I am aware how democracy works in our country. I think the Minister has developed a certain mood from which he finds it difficult to escape. You want to please the Government as well as the community. It is difficult. You should be steadfast to one side. I will quote a Kannada verse, though I am not a Kannada poet.

ಸರ್‌ ಇಬ್ಬರವೀರ ಕೃತಿ ಉದಯಶಾಸ್ತ್ರ !
ಸಾಹುಕಾರ ಚನ್ನೆಯು ಮತ್ತು ನಿಜಲಂಗಪಾಂ !!

Therefore the Minister cannot support two contradictory causes. If I link myself with one man, I should stand or fall by him. We cannot please everybody.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is he so timid ?

Sri B. SHAMSUNDAR.—I am speaking of his mental-make-up. My friend, Sri Chernigaramaiah referred to the housing schemes. The Central Government has been giving grants. Loans are given to the extent of lakhs of rupees. Last year certain sum was allotted. It has been reduced this year.

Sri N. RACHIAH.—In the second plan the allotment was 2 crores and 96 lakhs. Now we have provided 440 lakhs.

Sri B. SHAMSUNDAR.—What is the budget amount for 1961-62 ?

Sri N. RACHIAH.—There is a general cut everywhere. Here also there has been a cut. We are going to enhance it.

Sri B. SHAMSUNDAR.—Last year it was 69 lakhs. Now it is 7 lakhs or 4 lakhs.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರೇಡಣಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸಾಯಿ, ಇಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರ್ ಚನ್ನೆಯನವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ವಾಡಿ ಈ ಒಟ್ಟಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದೇ ?

Sri B. SHAMSUNDAR.—I am not referring to Sowcar Channiah. My reference was to the poetical Channiah.

Therefore the grant under housing should be enhanced and liberal grants should be given. My community or our community or the people whom they call 'untouchables' are living in rat-holes. Now there may be uniform policy for the entire State as far as grants for the buildings are concerned. For the last three years I have been demanding this Government to show some concessions on the lines the Andhra Government have recently given. We have been hearing the same reply, viz., the matter is being considered. Yesterday also you made a similar reply with reference to a point. In administration the word "considering" means not only putting off a thing. Supposing you do not want to do a particular thing, you say that the Government will look into the matter; if necessary a committee would be appointed; after the receipt of the report of the committee the matter will be examined; etc. etc. This means that you do not want to do anything.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Further, even though a committee's report is printed, they say that the contents should not be divulged in the interest of public.

Sri B. SHAMSUNDAR.—Yes. That is how the Government replies. Now, you make a point to say what definitely you are going to do. Unless you do that, you will not be sure for yourself. I have also some experience of administration and I know what they mean when they speak. It is all travesty of truth.

There is one unfortunate community. They are called as scavengers. About a year ago a committee had come here headed by a very noble M.P., Professor Malkani. Myself, Sri N. Rachiah and some other friends met that committee. I came to know that, that committee was working for the last six or seven years visiting from one State to another, just to find out the method adopted by scavengers to carry night soil. I asked the Chairman as to whether he was a Sanitary Inspector or an engineer. That committee is interested in finding out the methods employed to carry the night soil instead of seeing that, that profession is adopted by some others. That is how the things are being done. In the entire State, this community has not been given any housing grants. Under the garb of slum clearance, these people are driven out from village to village and from locality to another locality. Whenever a city improves, these people are asked to go away. This process is going for the last so many years and it is still being continued. I am quite sure that if any person from that community put up an application for a site to Sri V. P. Deenadayalu Naidu, it will get destroyed. It is not that Sri V. P. Deenadayalu Naidu will do that but others will do so. I ask the Minister for Social Welfare to look into this matter and see that as the Andhra Government has decided, 18 per cent of the budget grant under every head is earmarked for the Scheduled Castes for housing purposes. I have gone through this Budget. In the advanced economy, nobody will see that this is a budget.

Sri N. RACHIAH.—Percentage has not been fixed but adequate funds will be given.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—The 18 per cent referred to relates to Government appointments and not for giving grants.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, they are looking after their care. They have not taken up the case of you, Sir. What about the Lambanis, Bhovis?

4-00 P.M.

Sri K. KENCHAPPA.—On a point of order, Sir. While a member is speaking, another Hon'ble Member interrupts and the Hon'ble Member who is speaking yields, much of the time of the House is unnecessarily taken away and consequently the Members of this House are deprived of their valuable time.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I agree that there should be no interruption at all. I feel that the Hon'ble Member who is speaking should not yield. Sri Shamsundar has already taken a long time. He may please conclude.

Sri B. SHAMSUNDAR.—Sir, in the end I would like not only the Social Welfare Department but almost all the Departments to come forward and reserve that percentage for the Scheduled Castes which the Andhra Government has reserved for them.

About the representation of the Scheduled Castes in the P.S.C., I have been referring to it every time and my friend Sri Rachiah has promising every time that he will do everything.

Sri N. RACHIAH.—I have not been promising.

Sri B. SHAMSUNDAR.—You have been saying that you will look into the matter. I am very sorry to say that the education of the Depressed Classes has suffered a lot due to one order of the Government and that order says that the students whose parents get Rs. 1,200 per year should not be given freeship. This has been in force for a number of months and hundreds of students were deprived of education. What are you going to do for them?

Sri N. RACHIAH.—That order has been withdrawn.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I know that it has been cancelled. But what about those who have suffered all these days?

The Department of my friend Sri Mali Mariappa can be helpful to the people of Scheduled Castes to the greatest extent. I will bring to his notice what is being done. I have got experience about it. The people interested in politics and especially the people belonging to the Ruling Party are coming forward to exploit these people. So many things have been brought to the notice of the Department. For example, yesterday I received a registered letter from Raichur stating that a co-operative society started there has suffered loss to the tune of lakhs of rupees and yet the matter has not been enquired into simple because that belongs to the Congress Party. In Gulbarga, I tried to start a housing society. Just to plead for them, I became a member. It is more than a year now and still it is not registered. It was suggested that the activities of the society should be confined to the municipal area. I considered that also but still nothing has been done in this matter. In Bhalki also some 15 or 20 people gave Rs. 100 each and became share holders and they have deposited money only an year ago and yet things have not been finalised. If things go on like this, I do not know how this Department can be helpful to these poor people. In the end, I want the Social Welfare Department to become more social and more helpful to the people.

తీమతి వి. వి. ఎలజాంకర్ (కుమార్).—ఆధ్యక్షరే ఇందు నమ్మినటియి పుసుంటి ఇఱవ బేదికేగణన్న అనుమతిదినుతారు ఒందేరదు వాతుగణన్న హేళబయినుక్కేసే ఎదనుగారికి బగ్గె వాతనాదుతారు కాగాగరే వేదదునే మతు ఎరదనే పంచవాషిఫక యోడునగఁశు ముగిదు అదు కూడ నమ్మి బైల్లేయాద లాక్టర కనాటకద్ది ఏస్టేట్ గారర పరిస్థితియన్న నేఎదిదరే ఇల్లయి తనక నుధారిసిద కాగే కండు బరువుదిల్లి ఆపరు తీరా బంధమిద్దార్లి. ఆవర అధిక పరిస్థితియి కూడ ఇన్నాతనక నుధారిసిల్లి.

(ಕ್ರಿಮಿಕಲ ತಿ. ತಿ. ಮಿಡಿಕಾಂಕರ್)

ಅವರ ಮಹುಳಗೂ ಕೂಡ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಿಕ್ಕಣ ದೊರೆಯುವೆಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೂಂಗಾರರ ಮಹುಳ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಶಾಶ್ವತಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವೆಂತಾಗಬೇಕು. ಇದು ಅನ್ನ ಅವಕ್ಕ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲ ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶ್ಯಗೆ ಸಲುವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ದಕ್ಕಣ ಕನ್ನಡ ಕ್ರೀಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಜೀರ್ಣ ಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದಾಗೆ ರೆ. ಅದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಿಸ್ಟಿಯನ್ಸು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಈ ಉದ್ದೇಶ್ಯಗಳನ್ನು ಏಮ್ಮು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಷ್ಟು ನಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನರಾಂಶ ನಮ್ಮ ಕ್ರೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಸೆವಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾತ್ತು ಬಂದಿದ್ದೇನೇ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ನಾರಿಯು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೇ ಹಿಡಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಇನ ನಾರಾಯಣ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೇ ಹಿಡಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ-ನಂಬಿಸದಪಟ್ಟ ಬಾತಗಳ ಪರೀನಿಸಿ ಕೂಡಬಹುದು. ಅದರೆ ಮಹುಳದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೆಇಪರೇಷನ್‌ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಿಫಾರಸಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ ಅದರೆ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಯುಕ್ ಬಂದರರಮ್ಮ ಕೂಡ ಶಿಫಾರಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಳಕ್ಕಿಂತ ಯಾವರಿತಿ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಶರಾಂಶದವರು ಹಿಡಿರಮಾಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಜೀರ್ಣಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಾಳ್ಳೂಕಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಏರಿದು ರಾಂಚಿಗ್ ಮೇಲ್ನುಗಳನ್ನು ಖಚಿತದಾಗೆ ರೆ. ಅದರಿಂದ ಹಿಡಿದ ಏನುಗಳು ಕೆಡದಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗೆ ತಲುಪುವವರೆಗೂ ಚೇಕಾಗುವ ಸಲಭ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ತನಕ ಬಾಗಿಸಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟ ರಾಂಚು ನಮ್ಮ ಜೀರ್ಣಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಿಕ್ಕಿಯಾದ ದ್ವಿತೀಯ ಕನ್ನಡ ಜೀರ್ಣಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾತ್ತು ಇದೆ. ಅಂತೆ ಈ ಏನುಗಳು ಕೆಡದಂತೆ ಇಂದು ವ್ಯಾಪಕ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಕೋರ್ಟು ಸೂರ್ಯೋಽಂಗ ಸೌಕರ್ಯ ನನ್ನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬಿಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದ್ರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಏನೇ ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲವೊಂದು ಹೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆ ಹಾಗೂ ನರಿಯ ಶೀರದಲ್ಲಿ ರಾಂಚಿನಿಂದ ತಂಡಂಥ ಏನುನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಪಾಗುವಂತೆ ಜಾಡಾಗಳನ್ನು ವಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏನುನುಗಾರರು ನರಿಯ ದಂಡೆ ಕರಾವಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ವಾಸಿನುತ್ತಾರೆ. ಅವಂಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಒಕ್ಕರು ನಿರ್ಲಿ. ಕುಡಿಯುವ ನಿರ್ಲಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಅರ್ಥಮೇಲು ದೂರ ಹೋಗಿ ನಿರ್ಲಿ ತರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕು ಪರಮಾಣು ಜವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನಿರ್ಲಿನ ಸಲಭ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನವಿಗಳನ್ನು ಜುಂಕಿಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅಯಿತು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಕೇಳಿದಾಯಾಯಿತು. ಕೇಳಿದಾಗಳಿರಾಂಶ ಎನ್ಕೆಪ್ಪಿಗೆ ಕೂಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎನ್ಕೆಪ್ಪಿ ಅಗಿ ಬಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ಎಲ್ಲರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಬಿಂದಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ದಾಗ್ರತ ತರಿಸಿ ನಕಾರದದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಈ ವರ್ಷದಾದರೂ ಆ ಬಡ ಜವಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನಿರ್ಲಿನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೋರ್ಡ್ ವೇಲ್ ಏಷಯುದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕದಲ್ಲಿ ಅದು ನಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ವಾಂತಿಕಗೂ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗೆ ರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೋರ್ಡ್‌ವೇಲ್ ಮುಂಬಾಂಶರ ಕಾದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನಿರ್ಲಿನ ಸಲಭ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಂತಿಗಳು ನಾನ್ನು ಕಡೆ ಜೂರ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಯ ಜನರು ಕಡುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಕರಿಹಾರ ಮಾಡುವರೆಂದು ನಾನ್ ಅಳಿ ಇರೆ.

ನ್ಯಾವನರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನ್ನಾನ್ ಸ್ಟ್ರೇಚ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಹಣ ಖಚಾಗದೆ ಹಾಗೆನೀರ್ ಉತ್ತರಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳೂ ಕೊಡ ಕಾಯಾಗಿತವಾಗದೆ ಉತ್ತರಾಯಾ ವಾಗಿರುವುದು ಲೋಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬಿನ್ಯೂವನ್ ಇಂಸಿಸ್ಟ್ರ್ಯೂ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಅದರ ರಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಅದರೆ ಒಕ್ಕೆಯುದು. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರಲ್ಲಿ ಒಂದರಮ್ಮ ಭಾಗವನ್ನಾದ್ದರೂ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಕಂಡಿರುವ್ವೇ ಅನ್ನು ರಿಲ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಬಾಹಿಗಳಾಗಲ್ಲೇ, ಸ್ನೋಲುಗಳಾಗಲ್ಲೇ, ಅಥವಾ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಾಗಲ್ಲೇ ಅವಗಳನ್ನು ಅದಮ್ಮ ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹೆಚ್ಚು ನೇಂಂಟರುಗಳ ಏಷಯದಲ್ಲಿ ನಕಾರದ ದೋರಣೆ ನರಿಯಲ್ಲ. ಅದಮ್ಮ ಬೇಗ ಕಂಡಿರುವ್ವೇ ಅನ್ನು ರಿಲ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೈನರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ್ನೆ ಸಲುವಾಗಿ ಬಾಲ್ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕೆಯ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ನಮ್ಮೆ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಖಚಾಗದೆ ಉಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ನಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಿಂತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೈನರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ್ನೆ ಜಾಗ್ರತ್ತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಸಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮೆ ಕಡೆ ಬಂದಿದಾಣಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಂದಿದಾಣರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಕಾರದವರು ಅಡರ್‌ರ್ ಕೊಡ ಮಾಡಿದಾಣರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ 2500 ಬಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಾಲ್ಕಂಗ್ ಹಣದಿಂದ ಮಾಡಿನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯಿದೆ. ಇದರ ಕಡೆ ಪಾಲ್‌ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡೆವಲಪೋಮೆಂಟ್ ದಿಪಾಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ಗಮನ ಇನ್ನೂ ಸೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ಟ್ರೇಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮೆ ಕಡೆ ಬಂದಾಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿನುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಯನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿದ ಮಾತ್ರಾಗಳು ಕೃತ್ಯಾಲ್ಯಿ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾರ್ಪ್ರಿಸ್‌ಕ್ರ್ಯಾಚ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಾರ್ಪ್ರಿಸ್‌ಕ್ರೋ ಡಿಫಿಕಲ್ಟ್‌ನ್ನೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀಳಿದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದು ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ತಾಳ್ಳಾಕು ಬೋರ್ಡುರ್‌ಗಳ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ನದನ್ನು ರೊಬ್ಬಿರು ನಿಸ್ಸೆ ದಿದನ ಲೇಂಡ ಎನ್.ಇ.ಎ. ಏಷಯವಾಗಿ ನರ್ಸ್‌ಕ್ಯಾಕ್‌ನ್ನು ರಿಮಾರ್ಕ್ ಹಾನ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಸರೆ ತುಂಬಾ ಏಷಾದವಾಯಿತು. ಯಾವಾಗಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ನದನ್ನರು ವಾತ ನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏತಾಲ ಭಾವನೆಯಿಂದ ದೊರಿದುಷ್ಟೀಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಡು ಮಹಿಳಾ ನಾಕರರ ಕೆಲಸದ ಏಷಯದಲ್ಲಿ ವಾತನಾಡಬೇಕು. ನಂಕುಷಿತ ದುನೋಭಾವವನ್ನು ಇನ್ನಾದರಿಂದ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅ ರೀತಿ ಓರ್ಕೆ ವಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಹಿಳಾ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸಿಕ್ಕಾಪ್ರದೇ ಕಮ್ಮಿವಾಗಿಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಆಗ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೂಡು ಯೀಇಸ್‌ ಮುಂದೆ ಬರುವುದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಲೇಂಡ ಎನ್.ಇ.ಎ.ಗಳನ್ನು ಪ್ರೋನ್‌ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಜೀಲೀಯರೆ ಪ್ರೋನ್‌ ಮಾಡಿದರೆ ಹಂತಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಅದಮ್ಮ ಮಚ್ಚಾಗಾದರೂ ಫಾಲೋ ಅವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಲೇಂಡ, ಎನ್.ಇ.ಎ.ಗಳಿಗೆ ಬಬ್ಬಿ ಪ್ರೋನ್‌ ಕೊಡುವಂತೆ ಏಷಾದು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಅವಶ್ಯಕ. ಲೇಂಡ ಎನ್.ಇ.ಎ.ಗಳು ಹೆಗ್ಗಗಳ್ಲಿ ಅಡ್‌ದುವುದು ಕೆಲಸ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಜೀಲೆಗೆ ಬಬ್ಬಿರು ಮಹಿಳಾ ಪ್ರೋನ್‌ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಕಾರದವರು ಕೊಡಲೇ ಗಮನಿಸಬ್ಬು ಅವಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಿ ಮಾನ್ಯ ನದನ್ನರು ಬಂದು ವಾತನ್ನು ಕೇಳಿದರು ಅವರು ಆಗ ತಿ

(ಶ್ರೀಮತಿ ವಿ. ವಿ. ಮಿಜಂಕರ್)

మాటలు ఇట్లు జ్ఞానం కల్పిస్తాడనీ అన్నారు. అది ఏకాంగ విషయం కావచితాన్ని నిర్మించి ఉండాలని అన్నారు. అది ఏకాంగ విషయం కల్పిస్తాడనీ అన్నారు.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I would like to submit that the discussion may be continued upto 6 'o' Clock.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That is not possible.

Sri Y. VEERAPPA.—As per the procedure, you can take the sense of the House.

MR. DEPUTY SPEAKER.—That has been done in consultation with the Leader of the Opposition.

Now Sri Linge Gowda will speak.

Sri Y. VEERAPPA.—Have you maintained the list of members who have not taken part in the debate?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will take every precaution to see that the members who have not spoken will be given a chance.

Sri Y. VEERAPPA.—I request that the sense of this August House may kindly be taken and the time extend to provide more number of members who have not participated in the debate.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That has already been done. Now Sri Linge Gowda will speak.

ಕ್ರಿ.ಪಿ. ಎಂ. ಲಂಗೇಗಳದ (ಕನಕಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾಮುದಾಯಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೊಂದನೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆ ನೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಇರುವ ಲೋಪದೀಪಿಕಾಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲ ಹಿಂತುತ್ತೇನೆ. ದೇಶ್ಯತ್ವ ಕರ್ಮಾಣವರ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಏಷ್ಟೇನ್ನು ಹಣ ಸಲ್ಲಿಂಬೇಕೋ ಅಂತಹ ಒಂದು ಬಿಂದುವಾದೆ ಕೆಂದುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ B.D.O.ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಂದ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಏವರ

ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇದು ದೈತ್ಯರು ಕರ್ಮಾಷಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರ ತಪತೀರ್ಣಾರಿಗೆ ಗೋತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸೋಧಿಯಿಲ್ಲ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ನಮಿತ ಮಾಡಬೇಕು ಅದಕ್ಕು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ರೀತಿ ನಾಮನೇಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಲೆಕ್ಕು ಮಾಡಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ್ ನಾಮನೇಜ್ ಕೊಡಬೇಕೆ ಎಂಬುದು ಏಷದವಾಗಿ ನೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾದ ತಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನನ್ನು ಒಂದು ನಮಿತ ಮಾಡಿ ಸೇವು ಮಾಡಿ ಅಂದರೆ ಯಾರು ನೇಮುಕಾರಾದುವುವು : B.D.O. ಮಾಡಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಥೀವ್‌ಎಂಎಸ್‌ ಮಾಡಬೇಕೆ. ಇದು ವಿಷದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡದಿರುವದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕುನಾಡಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇಲ್ಲವಿದೆ ನಿಕಾರದರದರೇ ನೇರವಾಗಿ ಒಂದು ರೂಪಿತಮಾಡಿ. ಈಗ ಅನುಮಾನ ದಳ್ಳಿ ಈ ವಿಷಯ ಪರಿಸರದ ನಾಮಾಗಿದೆ. ಥೀವ್‌ಎಂಎಸ್, ವ್ಯೋ ಥೀಮುನ್‌ನ್, ಬೇಂಗ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಸ್ವ ದೇಂಬರಾಗಳು, ಈ ಸಭಾತದನ್ಯರು ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾಡಿರೂ ನಿಮಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟಾಗಿದೆ ನಾಮಾನಿಟ್ ವಾಡಿ. ಇಷ್ಟಾಗಿದೆ ಈ ವಿಕಾರ ನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಾಗಾರಂ ಬಿಡಿ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಳುವಳಿಕೆ ಏಷದವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಿರಿವಡಿನಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅವಾಯವಿದೆ. ನೀವು ಕೊಡುವ ಈ ನೇರವಾಗಿ ಪಾಟಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಡೇವೇಲ್ಕಾರ್ಪ್ರಿಟ್‌ ಫಾರಂನನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ ಕೇಳಿದ್ದಕಾಗೆ ಕೂಡುವುದಾದರೆ ಪಾಟಿಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತದೆ ಅಜಾತಾಯ್ ನಡೆದರೆ ಗೂನಕ್ಕೆ ತರತಾತ್ತರೆ. ಈಗ ಹಾಗಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಬುಷ್ಟ ಇಂಸ್‌ಕ್ರೂಪ್‌ ಯಾರಿದಾರೋ ಅವರು ಪರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಡ್ರೈವೆಕ್ಸಾಪ್‌ ಈಗ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಡರ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗುವುದರೋಳಾಗಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕ್‌ಗಾರರು ಪಾಟಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. 500 ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ, ನನಗೇನು ಕೂಡುತ್ತಿ ಎಂದು ಅವರು ಪಾಟಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕ್‌ಗಾರರನ್ನು ಟೆಪ್ಪಿಟಿ ಸುಲುತಿಯಾದರೇ ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕು ಅವಕಾಶಪರಬೇಕು ನಮಿತಯಾದರಿಗೇ ಇನ್‌ನ್ನು ವಹಿಸಿ ಎರಾಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಟಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲ ಅವಿವೇಕ ನಡೆದರೆ ಅದು ಈಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸೋಧಿಯಿಲ್ಲ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ನಮಿತಿನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಬುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ರಚಿಸುವುದನಿಂದ ಕಾಣಿಸಿ. ಹಾಗಿನ್ನದೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದೇದರೆ ನಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಡರಾಯಿತ್ತಾಯಿದು ತಿಳಿದಂತಹದರೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕ್‌ಗಾರರು 500 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರೇ ನೆರೂ ರೂಪಾಯಿ ಅವರ್ತ್ತ ಕಿಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪಾಟಿಗೆ 400 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿನಬೇಕು.

ಏರದನೆಯಿದು ಮಹಿಳಾ ನಡನ್ಯರು ಈತಾನೆ ರೇಡಿ ಸೋಧಿಯಿಲ್ಲ ವರ್ಕರ್‌ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಲಹೆ ಕೆಳಿಯಿರು. ನ್ನು ಇದನ್ನು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ನರಿಯಲ್ಲಿವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ ವಹಿ ನಡನ್ಯರ ಮನ ನೆನೆಯಿತ್ತದೆ. ನತ್ತಾತ್ತರೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲಿರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸೋಧಾಗ ತ್ತದೆ. ಅವಮಾನಪಾಗುತ್ತದೆ ಅದರೆ ಹೇಳಿಕಾದರೆ ಹೆನ್ನು ಮಹತ್ವಿಗೆ ಅಫೆಕ್ಟಾಗ್ರಾದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಲೇಡಿ ಸೂಧಿಯಿಲ್ಲ ವರ್ಕರ್‌ ನೇಮುಕ ಮಾಡುವರು. ಏವ್ಯಾವಂತರಾದ ವಾದುವೆಯಾಗದ ಹೆನ್ನು ಮಹತ್ವಿಂಧಿವಾದಿರೆ ಅವನ್ನು ಸೂಧಿಸಿರ್ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ಅಗ್ರಸ್ಪೆಜರ್‌ ಅಗಿ ನೆಮಿನುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಹದುವಕಾರ ಪಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ತಪತೀಲು ಹೇಳುವುದಕ್ಕು ನಾನು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪುತ್ತಿಲಾಬಾಯ್ ಹಿರಾಡಂದ್ ಇ. — ಈನೊತ್ತಾರಿ ಬಾ ನಂಜ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಡೆವರಿಗೆ ದುರ್ಗಾಂಬಾಯ್ ದೇಶೀಮುಖೋಪರ ಶಿವಾರಸಿನಂತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಚ್ಚೆಬಿಟ್ಟಿಗ್ಗಿಲ್ಲದ ಕೆಳ್ಮುಮಾಕ್ಕುಳಿಗೆ ಹೊಗ್ಗಿ ಸೇವೆ ವಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬೈದ್ರಹಂದು ಹೇಳುವುದು ನರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇರುಡ್. — ಅಂಥರಿಗೆ ನಾಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿರೆ ದಯವುಳ್ಳ ಅವರನ್ನು ಮಾನೆಸ್ತೇಳ್ ಕೂಡಿಸಿ ಗೃಹಂಚೆಕೊಡಿ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೃಗಳಿಗೆ ಹೊಗ್ಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕಿದಿ ಎಂದು ಏನೆಂದು ವಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಹೇರಾಲ್ಪಿಟ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎನ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.— ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರ ಕಾರಣರೇ ಅಥವಾ ಗಂಡನರೇ ಕಾರಣರೇ ?

(ನಗ್ಗಾ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇರುಡ್.— ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೆಲುವು ಸಲಹೆಕೊಡು ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದಾಗಿರೆ.

4-30 P.M.

ವ್ಯವಸಾಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕುಟುಂಬ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 82 ಜನ ವ್ಯವಸಾಯಾದಿನ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ತಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪುಕಣ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮ್ಮು ಈ ಬಿಡ್ಡಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕೊದರೆ ಹಂದಿನ ಚರ್ಚಿದ ಬಿಡ್ಡಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೆ ಇಬ್ಬಿದ್ದರ ನಾನು ಕ್ರೀಡೆಂಬೆಂದು ವಾಡಿತ್ತಿರಲ್ಲ. ಹಂದಿನ ವ್ಯವಸಾಯದ ಪಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತೆಂದರ ಬಾಬು ಇತ್ತು. ಸೇರಿಸಿ ಬಾಬುನಿಂದ ತಲೆ ಕೆಣಿಸಿಕೊಂಡು ಉವರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇವ ರಾಹಿಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಆ ಬಾಬು ತಮ್ಮಿರುವಾದಿಂದ ಕೆಲಸ ವಾಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಕ ತೆಗೆ; ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಲನ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದ್ದಿಂದ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೇಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದರು ಮಾತು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಿಂಬಾಳ ಕೆಲವರಣ್ಣ, ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪಾಚೆಗ್ಗೆ ಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಮಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಹೇಳಬಾಯಿದೆ ಏರಾ ಮಾತ್ತೇನ್ನಾ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅದ್ದಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮರ್ಹಯ ನ್ನೇ ನ್ನಕ್ಕೊಂಡು ಕೆಂದ ಮಾಡಿತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ. ನಾವು ಬೇರೆ ಹಾಕಿಸಿ ರೈತ ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೂಡಿ ಎಂದರೆ. ಮಾಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನಾಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಸೆರ್ದಿದರೆ ಹಣ ಏಷಾದ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಂಥಿಗಾಲ, ಹಾಮರಿಷಿಗಳ ನಾಗರಗಳ ಕಡೆ ತಾವು ಹೊಗ್ಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತಾವುಗೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲ 50-60 ಅಡಿಗಳು ಹೇಳಿದರೂ ಬಾಧಿಸುಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ. ಅಂಥರೆ ಇನ್ನು 50-60 ಅಡಿ ಬೋರ್ಡೆರ್ ಹಾಕಿದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬೋರ್ಡೆರ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಗೆ 8,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು Well Boring Machine ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ನಿಂದ ತುಂಬ ಕ್ರಾಂತಿನಿಂಬಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಲಿನಿಂದ ವಾತ್ರ ಹಾಗುವಾಡಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ತೀವ್ರಿಯಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಇಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬುಟ್ಟಿಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಮೇರೆ ಬುರ್ ಡೆಲ್ಜನ್ಸರ್ವಿಸ್‌ನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಕ್‌ರಂಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಪ್ಪು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಬುರ್ ಡೆಲ್ಜನ್ಸ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿವರೆ ಒಂದು ಫುಷೆಗೆ 20 ರಷ್ಯಾಯಿ ಚಾಕ್ಕಾರ್ ಮಾಡುತ್ತದ್ದೀರಿ. ಮೊರಲು ಎಂಟು ರಷ್ಯಾಯಿ ಗೋಂಗ್‌ಮಾಡಿನ್ನರು. ಈ 200ಂದು 35 ರಷ್ಯಾಯಿಗಳವರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲದೆ Untrained ದೇವರಾಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಹಳತದ್ದೀರಿ. ಕಾರ್ಕ್‌ರಂಗ್ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಬುರ್‌ಡೋಜರ್ ದೇವರುಗಳಾಗಿ ಹಳತದ್ದೀರಿ. ಅಗ್ನಿನೋ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠರುಗಳಿಗೆ ಕ್ರೀಡಣಂಗ್ ಕೊಡುವರುಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಟೋನ್‌ನ್ನು ತಯಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರ್ತಿ. ನವ್ಯಾರಣ್‌ನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಳಿಹಿಸಿ ಕ್ರೀಡಣಂಗ್ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆಂದಾದರೂ ಕಾರ್ಕ್‌ರಣಿಯದುವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅದುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯದನ್ನು ಕ್ರೋಕ್ಸ್‌ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಗೊಬ್ಬರ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಖ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದ್ದೀರಿ. ಅದರೆ ವಾರಾನ್‌ಗಳು ಲೀಂಗಾರ್ ಕಾರ್ಕ್‌ರಣಿ ಶೇಲರು ನಿಕ್ಕತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸೇನೆ ಪ್ರಯಾಂಕಿಯಲ್ಲಾಗಲ, N.E.S ಅಥವಾ ನಿರಾಲ್‌ಗಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಕ್‌ರಣಿಯದಂತಹ ಮಾಡಿ ಶೇಲದ ರೈತರಿಗೆ ಡಾಡಿಗೆಯಿಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. 20 ರಷ್ಯಾಯಿ ಕಾಜುರ್ ವಾರಾನ್‌ತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಮೊದಲನಂತೆ 8-10 ರಷ್ಯಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಏಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇರೆ ವೆಟಿನ್‌ ಮತ್ತು ಅನಿಮಲ್ ಹೆಚ್ಚಿಂಡಿ ಇಂಡಿಯ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತ್ರಾಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನಿಮಲ್ ಹೆಚ್ಚಿಂಡಿ ಇಂಡಿಯರು ದೇಶದಲ್ಲಿ 18 ಸರ್ಕಾರಂಗ್ ದಂಸಣಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ರೋಗ ಬರವಂತೆ ನೊಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ವೆಟಿನ್‌ ಇರಾಕೆಯ ಕೆಲಸ ಹಾಗ್ಲಿ. ವೆಟಿನ್‌ ಮತ್ತು ಅನಿಮಲ್ ಹನ್ನೆಂದಿ ಏರಡು ಒಂದೇ ಒಂದು ಭಾಾಃನಿಯಾರವು. ಅವ್ವಿರಿದ್ದ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಿಬಿ ರು ದೇಶ್ವರ್ಚಿ ದೇಶೀಕ್ರಾನ್‌ನ್ನು ಇಡ್ಡೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 72,000 ರಷ್ಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡಿ ವೆಟಿನ್‌ರಿಯನ್ನೂ ಅನಿಮಲ್ ಹೆಚ್ಚಿಂಡಿಯನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾಡಿಟ್ಟಿರ ಏನೂ ಪ್ರಮೇಜನವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕನಿಂಬೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇರೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಯ ಏಷಯು. ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರಿವಾಡಿಯಾಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಬಹು ತೆಂಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೂಸ್ಪೈಗಳ ಏಷಯು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸೂಸ್ಪೈಗಳು ಬಹುಮಾತ್ರಿಗೆ ತೆಕ್ಕುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುತ್ ನಾಲ್ ರಾಂಗ್‌ರಿಂಗ್‌ವರ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೂಸ್ಪೈ—ಒಂದು ಬೇಕಾದಪ್ಪು ರಕೆಯುತ್ತಿವೆ. ತಾವು ಏನಾದರೂ ಈಗ ಈ ದಿಪಾರ್ ಮೆಂಟನ ಏಷಯುದಲ್ಲ watchful ಎನ್‌ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ set Back ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಬಂಡಿತ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಗಾಗಿ ವನೂಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇಂದ್ರೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಜಳು ವಿಳ್ರೇ ತರೀಯಿತ್ತಿದ್ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂತವನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಿ, ಎಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಚಾತುಯರ್ ನಡೆಯುವ ಹಾಗಿ ಹೆಯೋ ನೋಡಿ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ Check ಮಾಡಿ ನೂಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಕ್ಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಬಹುಮಾತ್ರಿಗೆ ನರ್ವಸ್ ಕೋಆಪರೇಟರ್‌ ಸೂಸ್ಪೈಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇರೆ, ಮೊದೊದಲು ಒಂದು ಸೂಸ್ಪೈಗಳನ್ನು ರಿಜನ್‌ರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ 500 ರಷ್ಯಾಯಿ ಕೆಂಡಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು 1,000 ರಷ್ಯಾಯಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ 500 ರಷ್ಯಾಯಿಗೆ ಇಂಷಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶ ತೊಡಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ರ ಭಾ(ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ನಭಾವತಿಗಳೇ, ಅಹೋತ್ತಂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕೂರತೆಯಿದೆ. ಕೊಡ್ಡಾಗ್ಯಾತರ ರಾಖಾಯಿಗಳು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರಬೆ ತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಷ್ಟಪುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ದರವರು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಳು ಕೊಟಿ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯೇವ ಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದರುವ ಭಾವಿ ಮಾತ್ರ ಇರುವವೇ ಇಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ನೋಡಿ ದರೆ ಕೇವಲ ಶೈಕದ ವಿಷರಣೆಯಿದೆ ಅಷ್ಟೇ. ತಾವು ಬತ್ತತಕ್ಕ ಹೇಗೆ ಸೀರು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಹಾಗೆ ಸಮ್ಮತಿ ಕಡೆ ಹೊಳೆತಕ್ಕ ನೀರು ಬದಿಗನುವಂತೆ ವಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಹೊಲಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೇಳಿ ಪ್ರೋರು ಕ್ರೋಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರಗಾಲದೆಂಬುದು ವಿಭಾಗನುಗಳ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತರಗೆ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಬಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಬರಗಾಲ, ಎರಡು ವರ್ಷ ಎಂಬು ಅಳೆಯಿಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಬಳ್ಳಿಯ ಕಾಲ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ತಣ್ಣಪ್ಪ.—ಯಾವ ಬೇರೆ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ರ ಭಾ.—ಬಿಜಾಪುರ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 17'' ಮಾರ್ಚ್ಯಾದರೆ ಸಾಕು, ಬಳ್ಳಿಯ ಬೇಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಮ್ಮ ದ್ವಿವಾಸ್ಯ ವಾಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದ್ದಿಂದ ಬಾಧಿಯನ್ನು ತಗೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಬೇಕೆ ಬೇಕೆಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಂದು ಬಾಧಿಯದ್ದರೆ ಸಾಕು 20-40 ಎಕರೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಿಂಜಾವುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಾದಿಬಹುದು. ಬಂದು ಬೇಕೆಯಾದರೆ 200-300 ಜೀಲ ಬೇಕೆಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಕ್ಕೆಯ ಮೇನುಸಾರಿನಿಸ್ಟ್‌ರು ವಂತೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಾವರಿ ವಿಭಾಗದುಗಳು ಹಾಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನಾದರೂ ತಾವು ವಿಭಾಗದು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪಾರ್ಕಿಫಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಬಾಧಿಗಳಿಗೆ ಲೋಕ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ಡಿಟ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತನಾಡಿ ಬೇಕೇನೆ. ಆದರೆ ಲೋಕ್ ತಗೆಯಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದು. ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 4,000 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದರೆ 1,100 ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ತಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಡುವೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ರ ಭಾ.—ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ, ನಡುವೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಜಿ ಮಾತ್ರ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. 4,000 ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಕೇವಲ 1,100ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದ್ದಿಂದ ಬಾಧಿ ತಗೆಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಬಿಗೆ ಸಾಲವಾಸ್ಯ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಹಾಗಿತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಿರಾವರಿ ಪಾರ್ಕಿಫಿಸಿಗಳು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದ್ದಿಂದ ದಯವಾದಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆರ್ತಿಕಿ ನಿರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವಾಸ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೇಕೆಂದು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹಳ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಪತ್ರಗಳು (zinc sheets) ಸಿಕ್ಕುಪುದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಬೇದ, ಎತ್ತಾಗಳ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆಯಿಟ್ಟು ಬಸಿಲು ಮಾರ್ಚೆಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ರಸ್ತಿನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಾದಷ್ಟು ಪತ್ರಗಳಾದರೂ ನಿಕ್ಕುವಂತೆ ವಿಭಾಗದು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಡೀ ಬಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ಅಥವಾ ಮುನ್ಸೂರು ಬಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಎರಡು ಪತ್ರಗಳಿಕ್ಕಿಂತರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಯೇವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೀಲ್ಯಾಲ್ಟಿ ಪೋಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಏಕಾರ. ಒಂದೊಂದು ವೋಡಿನ ಕೆಳಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಲವತ್ತು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ರುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ವೋಡಿಗೆ ಇನ್ನಾರು ಅರುವಾರು ಚೆಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಶೈಕ್ಷದ 25 ರಷ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 75 ರಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಬಹಿ ಶೈಕ್ಷದ 30 ರಷ್ಟುಗೆ ತ್ತದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಜನರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಿದರೂ ಅಪ್ಪಣಿ ಹಣ ಬಿಂದಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ಆಗಾಗ ಬರಗಾಲಕ್ಕು ಬಂಗಾಗಾಗುವ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವ ಕೊಟ್ಟಿ ಇನ್ನಿಧಿವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜನರಿಂದ ತಿಗೆದು ಕೊಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜೀಲ್ಯಾಲ್ಟಿ ಹನ್ನೆಂದು ಹನ್ನೆರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಕ ರು ಬುಲ್ಲೋಡ್‌ರು ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಕೆಣ್ಣು ಹೋಗಿದೆ. ಇವಕಾಗ್ಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಹಣ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೇಳೇ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆಲೋ ನಿಕ್ಕತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಾಲ್ಟಿ ದೂಡು ಭೂಮಿ ಇರುವದರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಕ್‌ರುಗಳೂ ಬುಲ್ಲೋಡ್‌ರು ಗಳೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಕೌನೆಯ ಪಕ್ಕ ಎರಡ ರಷ್ಟು ದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀಲ್ಯಾಲ್ಟಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ದಯವಾಡಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

‘ನೋಟಿಯರ್ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡ್‌ರು ಬಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಕೆಲವುಂದಿ ನರಸ್ಯರು ಹೆಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಳ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನೇಮುಕ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉದಾಹರಣ್ಯಗೆ ಇದರಿಂದ ಫಿನೂ ಆಗುವಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಹುವಿದಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಣಾರ ಟ ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆವಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನ್ನುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜೀಲ್ಯಾಲ್ಟಿ ರ ರ ದ ನೆ ಯ ಸಾಫ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಬಿಬಾಪುರ ಜೀಲ್ಯಾಲ್ಟಿಗೆ ಬಿಂದ ಮೇಲೆ ಸುವಜ್ಞ ಪದಕ ಪಡೆದಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಫ್‌ಎಲ್ ಮುಕ್ಕಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಎಫ್‌ಎಲ್ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಎಫ್‌ಎಲ್ ನಿರ್ಗತಿಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡಿದೆ. ಬಿಬಾಪುರ ಜೀಲ್ಯಾಲ್ಟಿ ಹೊಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಬ್ಲೂದಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀನೊವಾಯಿಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿ ನಡೆಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡನೆಗೆ ಖಾಯಿರುವಾಗಿ ನಾರಿ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಅಶಕ್ತಿನಾದರೆ ಅಥವಾ ಗಂಡ ಹೊರಟು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರ ಹೇಳಿಸಿಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಬೇಡವೇ? ಸರ್ಕಾರ ದೂಡು ಮನನ್ನು ಪಾಡಿ, ಅಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ನೋರ್ ಕೆಲಸ, ಸೂಲ್ಯಾಲ್ ಏಂ ಸೈನ್ ಸೌ ಕೆಲಸ, ಸೋಷಿಯರ್ ಪೆರ್‌ಫೇರ್ ಇಲಾಜಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇಮ್ಮು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ವಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎರಡು ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಬದಾಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯಾದು. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿ ತಿಗೆದುಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಇದು, ಹತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಳಿಂಬಿ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವೀಕ್ರಿಯರ್ ವೆರ್‌ಪೇರ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಬಿಬಾಪುರ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಜೀಲ್ಯಾಲ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಾರ್ತಿನಿಡ್ಯಾವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮುಂಬೆಕ್ಕೆ ಕಣಾರಿಕದ ಬಂಗಾರಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾರ ಜೀಲ್ಯಾಲ್ಟಿನಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀಮಾತಿ ಸುತ್ತಿಲಾಚಾರ್ಯ ಕೇರಳಾಚಾರ್ಯರ್ ಬಾ)

ಅವರಿಗೆ ಜೂ ಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಏನಾ ಬೇರೆ ಜೀಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಅವರ ಮನ್ನಿಗೆ ಬಲುವು ದಿಲ್ಲ. ಬಿಜಾಪುರ ಕಾರಾವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಶೈಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿ ರೆಯೀ? ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪಾರ್ತಿಸಿದ್ದುಬಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಏನೋ ಅಳ್ಳಗೆ ಮಂಜೂರಾದ ಹಣ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು, ಅಂಬಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ. ಈ ನಾರಿಯಾದರೂ ಬಿಜಾಪುರ, ಕಾರಾವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ State Social welfare Boardನಲ್ಲಿ ಪಾರ್ತಿಸಿದ್ದು ಕೊಡುವೇಳೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೂರ್ಜುಂಜ್ ನಾಕರಿಗೆ ಬೋ ಡಿಎಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಾರದು. ಆ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಳೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Sri Bomma Gowda ‘may speak’

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿ. (ಗೌರ್ಬಾ ಮನ್ಯ).—ನಾಮಿ, ಸೀಫು ನರಸ್ವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವದರ್ಲೀ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಅದರೂ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿ ನಂತಹ ಮಾತನಾಡಬು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ರೂ ಒಂತೆಯುಳ್ಳ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ಪ್ರೊಸೀಜರ್. ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಅಡಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿ.—ನಾನು obstract ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಆಗುತ್ತದೆಯ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ, ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲಾಗಲೇ ಬದ್ದೆಚ್ಚೋ ಮೇಲಾಗಲೇ ಬೇರೆ ಯಾವುದರ ಮೇಲಾಗಲೇ ಬಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವೇ ಸಿಕ್ಕಿದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಈ ಅಸಂಭಿಗೆ ಏಕ ಬರುಪುದು?.....

MR. DEPUTY SPEAKER.—Please take your seat, ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿ.—ನಾನು ಬಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ಕೂಡ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವಾರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿ.—ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದೇನೇಲೇ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಒಪ್ಪತ್ತೇನೆ, ಅದರ.....

MR. DEPUTY SPEAKER.—At this rate I will have to rate him to withdraw from the Assembly.

ನಾನು ಹೇಳಿಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಡಿಪ್ಯಾಂಡಿನ ಚರ್ಚೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಂದು ಘಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕು. ಅನುತರ ಮಂತ್ರಗಳು ಖತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಯ್ರ ಕರಾತಗಳನ್ನು ಸರೇಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನದರ್ವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಖಗ್ಗ ಕ್ರಮ ತನಗೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. He should please withdraw from the House.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿ.—ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಮುಂಬರುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಏಫಾನ ನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಮಾತನಾಡ ಬೇಳೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಥವೇ ಇದುವರೆಗೂ ಮಾತನಾಡದೇ ಇರುವವರು ಬಂದು ದಿವಸವೂ ಮಾತನಾಡಬಾರದೆ? ನನಗೆ ಅಗ್ರಿಲ್ ಓರ್ಚೆ ವಿಷಯದಮೇರೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಷ್ಟೆನಿಸಿ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಕಾನ್ಸ್ ಕೊಡಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇರೆ ನಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿನೇ. ಆಗ ಮಾತನಾಡಿ. ನಾನು ಈಗ ಶ್ರೀಮಾಡ್ ಜಿ. ಎನ್. ಬೋಮ್ಮೇಗೌಡರನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಕರೆದ್ದೀನೇ. ಮುಹೂನೆ ಮಧ್ಯೇ ಕೊಂಡರೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಅದರು ಹೋಗಿ ಹೋಗುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್.—ನಿವಾಗಿ ಪರೋ ಇದೆ ಒಂದು ಅರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—You cannot say like that.

MR. DEPUTY SPEAKER.—He is always persisting like this. ಕಾರ್ಯ ಕರಾರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಮಾಡುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್.—ವ್ಯಾಪ್ತಿಸ್ತಿದಿಂಗ್ ತಗೆದುನೋಡಿ. ನಾನೇನಾಡರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀನೆಯೇ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು ಘಂಟೆಯೋಗ್ಗೆ ಈ ಜರ್ನಿ ಮುಗಿಯಬೇಕಿಂದು ಆಗಲೇ ತೇವಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇದೆ. ಅಂದಮೇಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಬೆರೆಕೊಡದೆ ಅದರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ I have to take a very serious action.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್.—ಅಭಿಯು ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನಾಗಿಲ್ಲ.

Sri B. L. NARAYANASWAMY.—On a point of order.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Please do not raise a point of order when I am on my legs. Sri Arumugham's disputing the decision of the Chair. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾರವರೂ ಒಂದು ಏಷಯುದಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ತಗೆದುಕೊಂಡ ಮೆಲ್ಲಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ನರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ. ಅಂದಮೇಲೇ ಈ ಮಧ್ಯೇ ನವಸ್ಯರ.ಗಳು ಈ ರೀತಿ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ತೀರ್ಥಿಗೆ ಬೇರೋಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಭೆಗೆ ಒಹಕ ಅಂತರ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ದಿನ್ನಿಂದ ಮಾಡುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದುಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದೂ ಒಂದು ಏಷಯುದ ಮೇಲೆ ಅಂತರ್ಸ್ವಧಾರ ತಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೇ ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳು ನಡೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಹೀಗೆನ್ನಾ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕೆಕ್ಕಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್.—ನಾನು ಯಾತ್ರೂ ಲಾನೆಂಟಿಲ್ಯಲ್ಲಿ ಈರೀತಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಇದ್ದು ಬಿಡಿತವಾಗಿ ಎಂದೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಕಾನ್ಸ್ ಕೊಡರೇಬ್ರೆಕು. ನಾನು ಈ ಪಭೇಗೆ ಬುನಾಯಿತನಾಗಿ ಒಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪೂರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ನದನ್ಯನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನಪಡಿಸಿನ್ನೀ?

MR. DEPUTY SPEAKER.—He must wait for his chance; He must take it when it comes to him.

ಶ್ರೀ ಎ. ಡಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಈ ಸಭೆ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ತೇಕಡಾ 50 ಫಾಗ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ತೇಕಡಾ 50 ಫಾಗವನ್ನು ಏರಿಂಧಿ ಪಕ್ಕದವರಿಗೂ ಕೊಡಪೇಕೊಡು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ನಿಯಮಾದ ಪ್ರಕಾರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಲ್ಲಿರೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಗರಾಂಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿರಲ್ಲ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Why not we allow Sri Venkata Reddy to speak for Ten or Fifteen minutes.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is not possible. I have already called Sri Bomme Gowda.

Dr. B. K. NAGOOR.—On a point of order. ನಾನು ನಿನ್ನೆಯಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಎಷ್ಟೀಗೆ ಸಾರಿ ನನಗೆ ಚಾನ್ಪೊಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಂದು ಏದಿ ಲೋಕ ಇರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಏದಿ ಲೋಕ ಹೇಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ?

Sri K. PUTTASWAMY.—On a point of order.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sri Narayanaswamy wanted to raise a point of order. You have not allowed him to have his say.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತುಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಎತ್ತಿಪುಡಿಸೋ ಸರಿ. ಅದರೆ ಅವರು ಮುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಾರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರು ಏಳಲಿಬ್ಬ.

(ನಗು)

ಶ್ರೀ ಸ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.— ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ.

Sri Y. VEERAPPA.—When the Speaker assured the Honourable Member, he kept quiet.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟನಾಯಾಪು.—On a point of order. ಏರೋಧವಕ್ಕದ ಸದಸ್ಯರ್ಲಿ ಈಚೋ ಅನಾಯಾಯ ಪ್ರವಾತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಳೆಗೆ ಮತ್ತು ರಾಲಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರೋಧವಾಡಿ ಈ ಪಥೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರವಾತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರೆ, ಈ ಸಭೆಯ ಗಾರಿವ ಮತ್ತು ಘನತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.....

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is the point of order involved? He cannot sarcastically make remarks. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮೊಂದ ಪಾಠ ಕಲಯ ಬೇಕು. ಅವರು ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ತು ವಾಡಬೇಕು. ಆ ಒಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರಾಲಂಗ್ ಕೊಂಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ರೀತಿ ಅತಂಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟನಾಯಾಪು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮೊಂದ ಪಾಠ ಕಲಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಪಾಠ ನಾವು ಕಲಯಬೇಕಾದ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಭಟನಗೆ ನಾನೆನೇನು ಜಗ್ಗಾವನಪ್ಪ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗಾರ್ಡ.—ನಾವು ಸಹ ಜಗ್ಗಾವರಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಾನ ಕೊಡರೇಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸುಮುನೆ ಕನೋಪ್ಲ್ಯಾಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri Y. VEERAPPA.—I want him not to utter such words on the floor of the House. He must have regard for sanctity and procedure.

Sri M. RAMAPPA.—Why should he make observations of an unwarranted character? He is making a big speech, making allegations.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I want to know what is the point of order involved.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have allowed him to speak and I will give him a chance to defend himself.

5-00 P. M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮುಕ್ಕಣಪ್ಪಾರ್ಮ.—ನಾವುಗು, ನಾನು ಅಡತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮರಾಡೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಕ್ಷಮಾಪಣ ಬೇಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಏಸಂಕಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮಾಡುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ, ಸರ್ವರು ದಾಖನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಾರಿಗಳನ್ನೇ ಕಾಪಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕಲಿಯು ಬೇಕಾಗಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮಾಡುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರಿಂದ ನಾವು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲತರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, I want to know whether this is the point of order he has raised ? He is alleging all sorts of things against the opposition.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, if this is the way he is provoking every member on this side, it would not be right. He must state his point of order, if any.

Sri M. RAMAPPA.—Mr. Speaker, I submit that there should be a point of order on some rules of procedure of this House and not make a categorical statement like this alleging us.

Sri DEPUTY SPEAKER.—Sri Puttaswamy, will please explain his point of order.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, you are allowing him to make all sorts of allegations against us. He has not raised any point of order at all, but he is indulging in alleging against the opposition members.

ಡಾ. ಬಿ. ನಾಗರ್ಹ.—ಮುಕ್ಕಣಪ್ಪಾರ್ಮಿಯವರ ತರಹ ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಬಯಸುತ್ತಾಡೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Arumugham, will please listen to what he says first.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Home).—Sir, it is not in fitnesss of things.....

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, I stood up earlier and I am on my legs, but you have allowed the Hon'ble Minister to speak.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, if Mr. Mallaradhy wanted me to yield I would have definitely yielded. Now, I have yielded to Mr. Channabasappa.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I which to submit, what-ever may be the provocation. it is better to wait til the Hon'ble Member completes his remarks. If there is really any objectionable statement it is open to any Member to seek protection through you.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, Mr. B. L. Narayanaswamy raised a point of order. When the Speaker stood up, he sat down, but in the meanwhile you allowed Mr. Puttaswamy to raise a point of order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Arumugham, has begun to finds fault with every thing ; it is not right ; this will not do ; he finds fault with anything and everything.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—When the procedure is not followed properly, I have to raise objection.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—How to decide when every member stands up and begins to speak ? He should leave it to me.

Sri B. L. NARAYANASWAMY.—Sir, I had raised a point of order and that is not decided.

ಉವಾದ್ವಾರು.—ಯಲ್ಲಾಡ ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ನಾರಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ, ತಿಮಾರ್ನ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ? ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಯಾಯಾ ಅವರ ಏಷಿ ಲೋಪವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಹೇಗೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ. ನ್ಯಾಲ್ ಹೇಳುವದನ್ನು ಕೇಳಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಜ್ಞನಾಭ್ಯಾಸಿ.—ನಾನು ಎತ್ತಿದಂಥ ಕ್ರಯಾರ್ಥಿತ ಬಹುಕ್ರಾಂತಿ ನಾಮನ್ಯಾಧಾರದು ತಾವು ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಉಪರ್ವಕ್ತಿನಿಂಬಿ ಬಿಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಭಾವಣ ಮಾಡಿ ಅದಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸೆ ರನ್ನು ಕರೆಯುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೆ ಅದು ತಮಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರ. ತಮ್ಮ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪರ್ವಕ್ತಿನಿಂಬಿ ಪಡಕ್ಕೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೊಂದು ಅಡ್ಡ ಅತಂಕ ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿವರಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕುಗಳಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅಡ್ಡ ಅಂತಹಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬ್ರದು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ತಕದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಉಪಕಾರಿ ಶೌಭಾರದು. ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗಾರವಾಗಿಗೆ ಕುಂದುಂಬಾಗಿತ್ತು. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ತರಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡವೀಕೆಂದು ವಿನಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಾನು ಎತ್ತಿದ ಕ್ರಯಾರ್ಥಿತ.

ಉವಾದ್ವಾರು.—ಶ್ರೀ ಚೋಮ್ಮೆಗಾರದರನ್ನು ಕರೆದರ್ದು ನಿಜ. ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿಯರು ಅಡ್ಡ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಪರಾಸಿನ್ಯಾಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ ಬಿಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿಕೇಕೆಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಅವರಿಗೆ ಈಂತಹಕ್ಕಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಮಾರ್ಪಾಡೆ ಹೇಳಿಕೆಂದು ಹಣಮಾಡಿದರು. ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕನವರಿಸಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದಮ್ಮೆ ಮತ್ತೊಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯಾವ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದಿರುತ್ತದೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕಾರ್ಯಾವಧಿಫಾನದ ನಿಯಮಾವಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗಾರವಾಗಿಗೆ ಡೆಸ್ತ್ರಿ ಉಂಟಾಗುವದ ರೀತಿಯಾಳ್ಳ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಟಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ರೀಸಿ ಸ್ಲೇಚರ್ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೆ ನಾಯಾವಾಪದಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆ ಒಂದು ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುತೆ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗಾರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಒಫಾದ್‌ ಪ್ರತಿಕೊಂಡು ಕರೆತ್ತಬಿ. ತಾವು ಮೊದಲು ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಿಂದ ಬಂದಿವೀರಿ. ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾತದಾರರು ತಾವು ಮೊದಲು ಕಾರ್ಯ ನಾಧರಿಸುತ್ತಿರು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಾರರೆ. ಅದುದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗಾರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ತರಹ ಮಾಡುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಚೋಮ್ಮೆ ಗಾರದರು ಈಗ ಮಾತನಾಡಿತಾತ್ಮಕ.

Sri J. B. MALLABADHYA.—I rise to a point order.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ರೂಲ್‌ಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಮೀರೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ರೀತಿ ಪರಿಸಿದೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಟ್ಟು ಮೀರೆ ಕ್ರಿಂತಾರ್ಥಿತವನ್ನು ತುವಡಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ.

Sri J. B. MALLABADHYA.—When a member raised point order.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—No. no.

Sri J. B. MALLABADHYA.—Sir, I obey to the decision of the Chair. But, without knowing what my point of order is, it would not be fair to say, there is no point of order. You please hear me fully.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Mallabhadhyā is no doubt an Hon'ble Member of this House.

Sri J. B. MALLABADHYA.—You have not heard me fully.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾನು ನಿತ್ಯಕೋಂಡಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಅವರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ? ..... ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಗೆ ಸಂತು ಕೊಂಡೆ ಇರುತ್ತಿರಂದರೆ ಬಹು ವ್ಯವಸಾಗತ್ತಿದೆ ..... ಮತ್ತೆ ನಾರಾಯಣ ಸಾಮಾನ್ಯವರು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ತಾವುಗೇಲ್ಲ ಈ ತರಹ ಮಾಡುವಾರದು. ನಾನು ಆಗಾಗರೇ ಈ ಏಕಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅಂದವೇಲೆ ಆಗಾಗರೇ ಕ್ರಿಯಾಲೋಗಿಕ ಏಕಾರ ತೀರ್ಮಾನವಾದಂತಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶಿರಸಾ ಕೊಳ್ಳಬಿಸಿ ತರೆಹಾಗುತ್ತೇವೆ. ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾರಾಯಣ ಏಕಾರವಿನತಕ್ಕ ಪರಿಪೂರ್ವಿಸಿ. We respect the Chair. Please do not mistake us. We have certainly highest to the Chair whatever be the decision you give. My friend Sri Narayanaswamy raised a point of order earlier than Sri Puttaswamy Before you ask Sri Bomme Gowda to speak, give Sri Narayanaswamy a hearing.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The matter was decided.

Sri J. B. MALLABADHYA.—That is my point. You have not heard Sri Narayanaswamy explain his point. You give him a chance and then give a ruling.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಕ್ಕಾವು. —ನನ್ನ ಪಾಯಂಚೋ ಅಫ್ ಅರ್ಡರ್ ಇಷ್ಟೇ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The matter has already been decided.... (several member's rose).

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಕ್ಕಾವು. —ನನ್ನ ಪಾಯಂಚೋ ಅಫ್ ಅರ್ಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ತಾಣ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂಬುದನ್ನೇ ಕೇಳಿದೆ.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will admit provided Sri Narayanaswamy does not connect it with the other point of order already disposed of.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರೆಂ. —ಮೆಂಬರುಗಳ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿತ್ತಳ್ಳಿಪಡಿಸಿ ನೀವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರೇನು?

MR. DEPUTY SPEAKER.—This is again a reflection on Sri Venkat Reddy. The trouble was caused all on account of Sri Venkat a Reddy.

SRI G. VENKATAI GOWDA.—Is it wrong for a member to seek the protection of the Chair and appeal for a chance to speak?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಚಾರ ತೀವ್ರಾನಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದೆ ಅದರ ಚರ್ಚೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣರಾಮ್.—ಸಾಮಾನ್ಯ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸು ಈ ಸಭೆಗೆ ವಾಸ್ತು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ದೇಶದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಇವರಿಂದ ಅರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಐಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇರುತ್ತು ಸಬ್ಯಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ ಅದು ಯಾವುದೇ ಅಗಿರಲ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೆಯೇ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಘ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿದ್ದಾಗೆ ಅವರು ಅವರ ಅವಾಲನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಕೆಂದೆಂದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನಾನು ಕೂಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಈಗ ತಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮತ್ತು, ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಮನನೆ ವಾಗುವಂತೆ you will have to withdraw from the House ಎಂತ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮನ ನೋವಾಗುವ ರೀತಿ ತಾವು ಹೇಳಬಹುದೇ? ಇದೇ ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಅಥ್ ಅರ್ಥರ್ ಇದಕ್ಕೆ ತಾವೀಗ ರಾಲಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀಮಾಡ್ ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿಯವರು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ನಾಫಿನಿಂದ ಏರಡಾವತೀ ಮೇಲಕ್ಕೆಧ್ವರು. ಉದರೆ ಕಾರಾಪಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಇತರ ಬೇಡಿಕಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಏರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡುಹುದುಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಏರಡಾವತೀಯೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಿಷಣಲು ಹೊರಬರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಇತ್ತೂಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಈಗ ನಡೆಯಲು. ನಾನಾದರೂ ಈಗ ಈ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳುವಿದಿದ್ದೇ: ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಏರ್ಧಿಯತ್ಯಾಂದ ಕೇಳಬೇಕು. ಆರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಭಿಷಣನುತ್ತಾ ಕೊಂಡರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲ ಐಲ್ಲಿಯತನಕನಾಧ್ಯ?

SRI N. RACHIAH.—If the Hon'ble Member Sri Bomme Gowda were to yield, we will reply on behalf of Goverament.

MR. DEPUTY SPEAKER.—That is all right. I have no objection. We little time at our disposad.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎನ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಡ್ಯಂಪೇಚೆ).—ನಾಸೀಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೇ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ಹಂಡೆ ತಾವು ಶ್ರೀ ಚೌಮೃಗಾಳದರನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಚಾರವಾಗಲೇ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು....

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎನ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನನ್ನ ವಿನಂತಿ ಇಷ್ಟೇ: ತಾವು ಈ ಹಂಡೆ ರಿಂದಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ದಿವಾಂಗಿನಿಂದನುಸೇರಿ ನಡೆವಿರತಕ್ಕ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅಷ್ಟಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಬಹು ಕಾಲು ಗಾಟಿ ಅಗಿದೆ, ಅದ್ದಿಂದ ತಾವು ಸಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದ ತೀವ್ರಾನ ಬಹು ಹೋಯಿತು ಆಗ ತಾವು ಶ್ರೀ ಚೌಮೃಗಾಳರಿಗೂ ಮತ್ತು

ಅನೇಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಉಂಟು ಗಂಭೀರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶುತ್ತಲ್ಪರ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜೆನಾಗ್ನಿರುತ್ತೇ ಹೇಗೂ ಕ.ಗರೇ ರೈಜಾಗಿದೆ ಸಮ್ಮ ಪೋಟೆ ಯವರು ಒಂದುಗಂಟೆ ರೈಜಾಗಿ ಕಂತು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಹ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅದ್ದಿಂದ ತಾವು ಈಗ 2-3 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಸಾಮಾನ್ಯ ನನ್ನ ಒಂದು ಏನಂತಿ ಏನಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಸನಗೂ ಸಹ ದೂತನಾಡಲು ಅವಕಾಶದೇ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಧಿಯವರು ಈ ಸಫೇರ್ ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ಪರಿಸರಗಳಾಯಿತು. ಅವರು ಒಮ್ಮೇಕೂಡ ಮಾತನಾಡಲಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಷೇಷಿತಕ್ಕ ಕರಾಯಕರಾಗಳಿಂದ ದೊರ್ಘಾಗಣ್ಣ ಎತ್ತ ಹಿಡಿಯುವುದು ಏರೋಡಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪದನ್ಯರ ಕರೆವೇ. ಈಗೆ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೆಂದು ನಾವು ಇನ್ನೇತಕ್ಕ ಬಂದು ಈ ನಭಿಯಲ್ಲ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ ಬೆಳಗೆ ರಾಮನಿಗೂ ಸೀತಾಗೂ ಏನಾಗಬೇಕು, ಎಂದು ಕೇಳಿದಂತಹಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ವಾದ! ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಡಿ. ಎಸ್. ಬಂಪ್ರೇಗಾಡರು ದಯವಿಟ್ಟು ಕರಾಡಿಗಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗ ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮತ್ತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಪ್ಪ.—ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಪರ ಬಂದಿದಾಳ್ಳಿ. ಅವರು ಕರಾಡಿಗಿಳ್ಳಿ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಬೌಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವಾಗರೇ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅವರಾತವನ್ನು ಆಗ ವಾಪನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ದಯವಾಡಿ ನನಗಾಗರೇ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಏರದು ಮಾತನಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗುವದೇಇಲ್ಲ ಎಂತ ತಾವು ಕೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಒಟ್ಟುಬಡುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ (ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ (ಶಿಥಿಫಟ್ಟ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ಮಾತನ ಬರೆ ಇವ್ವೇನೇನು?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no time at all. Let the Minister rep.y. If Sri Bomme Gowda yields, I will be thankful.

Sri J. VENKATAPPA.—Sir, I wish to.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri J. VENKATAPPA.—What do you mean by saying 'order, order'? You have called upon Sri Bomme Gowda to speak and you must honour it now.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Bomme Gowda has yielded.

Sri J. VENKATAPPA.—He has not yielded. You called up on Sri Bomme Gowda. He was standing when you called on the Minister.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—No. Sri Bomme Gowda has yielded.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಸಾಮಾನ್ಯ.....

[ಈ ವೇರೆಗೆ ಏರೋಡಪಕ್ಕದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಬಹುತಾಗ ಮಾಡಿದರು.]

ଶ୍ରୀ କା. ପାଞ୍ଜବୁ—ନାହିଁ ଲଦ୍ଧିତୁରେ ଅବସ୍ଥା ନାଁ ତାହାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଷ୍ଟ
ଚାଲିଗଲ ମେଲ୍ ମାନ୍ୟ ପ୍ରତିକରୁ.....

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, do you want us also to get out (*Laughter*). Because you are asking Sri Venkatareddy to go out. The opposition will go out. Now what do you say for it?

ತರುತ್ತಿನೇ. ಇನ್ನೂ ಅಗ್ರಕಲ್ಪಿರ್ಲೋ ರಿಸರ್ಚ್ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಳ್ಳಿದ್ದೀರೆ. ಕೇಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾಯಿರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್‌ನು ಕಾನೂನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನ ಶುದ್ಧೀಶದಲ್ಲದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರೆ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೈಪನ್ ವರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಹೀಕೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಖಚಣ್ಣ ಕ್ಲಾಡ್ ತ ತಿಳೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಒಹಕ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖಚಣ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆ. ಇದರ ಅಂತಿಮ ಕ್ಲಾಡ್ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೆ.

5-30 P.M.

ಶ್ರೀ ನಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ತಾಂಪ್—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಎದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರ್ಲಿ. ಅಡಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂತಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಣಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ರಾಜ್ಯ.—ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಮೂರನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ. ನಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ತಾಂಪ್.—ಬಹುತ್ತು ಪಾರ್ಶ್ವವಿಷಯದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ರಾಜ್ಯ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಬರೆಹ್ಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರೇ. ಅದು ದರಿಂದ ಈ ವಸಾಯದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದರಲ್ಲಿ ನಾಯಿರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್‌ನನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಾಡ ರಾಜಾಯ್ಯ ತೆಂಪುರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಏನೂ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖಚಣ್ಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಒಪ್ಪತಕ ಮಾತ್ರ; ಒದಿಗಿಸಿದಂತಹ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ನುಮಾಯಿ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಮಾತ್ರ ಗಳಿಂತಾಯಿವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಖಚಣ್ಣ ಮಾಡಿರಾಗಿದೆ. ಸಾಯಿಲ್ ಕಾರ್ಯಸರ್ವೇಷನ್ ಕ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇ ವೋಡಲನೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಖಚಣ್ಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗೆ ಉಳಿತಾಯಿವಾಯಿತ್ತೂ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿತಾಯಿವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ಕ. ಎ. ಬೈರೇಗಾಡ.—ನಾಯಿರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಖಾಯಿದೆಯಾಗದೇ ಇತ್ತೂರೆ ಇದೇ ದೈತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ರಾಜ್ಯ.—ತುಪುಕೂರು, ಕಿತ್ತರುಗ್ ಮುಂತಾದ ಕೇಂದ್ರಸಭ್ಯರು ಪಾರ್ಯೋಗಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆ. ಉಳಿದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಎಕ್ಸೆಟೆಂಡು ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಭಾವಿಸಿ ಇದನ್ನು ಧ್ವನಿಸಿದಂತಹ ವಿನಾಯಕ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗಿವೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನಕ್ತಿಯಿಂದ ಇದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿನೇ. ಈ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಅಂತಿಮ ಅಂತಿಮ ಕೊಟ್ಟರೂ ಒಹಕ್ ಒಕ್ಕೆಯಾದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ 10,1,16,000 ಒದಗಿಸಿದುದುದಲ್ಲಿ 92,881,000 ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಖಚಣ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೀರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಾರ್ಫೆಟರ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಂಧುಲು ಪ್ರಕಾರ ಹಣ ಖಚಾಗದೇ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿತಾಯಿವಾಗಿದೆ. ಹೇಗೆಂದು ಕಂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕರು ಹಣವನ್ನು ಲಾಜಾ ಹಣವನ್ನಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಖಾತ್ರಿಗಳಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು, ಅವರು ಅಂತಿಮ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್)

ಗಳನ್ನು ತೆಲುಗುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೇಳಿದಾಗ್ಗ ರೆಯ್ಲೆ ಹೊರತು ಬೇರೆನ್ನಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದೇ ಒಂದು ಸಂಭಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೈಕ್ಷಿಯ ಅನೇಕ ಬ್ರಹ್ಮಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹುದುಯಂಗದುವಾಗಿ ಮಾಡಿದಾಗೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಆಕ್ರೋಶ, ಸರಕಾರದ ತಪ್ಪಿ ಇದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ನಿರ್ವಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಿದರು ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಒತ್ತುಪುಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಧಾರ ಗಳ ಮೇಲೆ ತಾವು ಮಾಡು ಜೀರ್ಣಯಲ್ಲಿ ಪಾಕೇಜ್‌ಎಡ್‌ ಪಾಕೇಜ್‌ಎಡ್ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ, ಮಂದ್ಯ ಡೆಲ್‌ಯಲ್ಲ 138 ನಾವಿರ ಏಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ (Assured water supply) ಅಷ್ಟೂಡ್‌ ವಾಟರ್ ಸಹ್ಲ ಎಂದೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಇರುವಂತಹ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಈ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯ ಸಾತ್ತ ಕಾ.ನರಾದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳ ಹೆಚ್ಚನ ಭತ್ತು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಜಿಯ ನೀರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬಿರುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅಷ್ಟೂಡ್ ವಾಟರ್ ಸಹ್ಲ ಇರುವಂತಹ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಕರೆಕೆಗಳ ನೀರಾವರಿ ಎಂದರೆ Under Tank Irrigation ನುಮಾರು 27,000 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವ ವಸ್ತು ಇದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಹೆಚ್.ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾತ್ತ ಕಾ.ನರಾದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮಂಡಿದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಬಾರ್ನೆ ಇಲ್ಲಾವುದು ರಿಂದ ನುಮಾರು 20-30 ನಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಚುಗರ್ ಕೇನ್‌ನೇ ಸೇನೆ ಪಂಡ್ ಎಂದು ಬಿರುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಾ.ಪುಗಳಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬಹಾದು. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸೇನೆ ಘಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಳವಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಯ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ Transport Facilities ಆನುಕೂಲಪಾಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಕೂಡ ತಾವು ಜೀರ್ಣಯಾವ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತಮವಾದ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದಾಗೆ. ಈ ಒಂದು ಪಾಕೇಜ್‌ಎಡ್ ದೀರ್ ಎನ್.ಪುನರ್ವು ಪಾಕೇಜ್‌ಎಡಿಕಾಗಿ ಮಂಡಿದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇದು ಯಂತ್ಸ್ಯಿಯಾದ ಸೃತರ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜೀರ್ಣಗಳೂ ವಿನಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಕಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಯಾ ಜೀರ್ಣಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಪರತ್ತು ಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಾಸಬೇಕೆಂದು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈ ಪಾಕೇಜ್‌ಎಡಿಲ್ಲನ್ನು ಸರಕಾರ ನಂಖಗೆ ಮಂಂಪಕ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದಿದೆಯ್ಲಿ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್.—ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೈಕ್ಷಿ.—ವಾಟರ್ ಶ್ರೇಷ್ಠಿರಿಯಾ ಇಲ್ಲಿ ನಾಕು.

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ರಾಜಯ್.—ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಪ್ರಮುಖ ವಾಟರ್ ಸಹ್ಲ ಇರಬೇಕು, ಬ್ರಹ್ಮಯ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಇರು. ರೆಗ್ಯಾಲೀಸಿಟಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕುಟುಂಬ (facilities) ಫೆಸಿಲಿಟೆನ್‌ಗಳಿರಬೇಕು ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೌಸ್ಯಪಾತ್ರ, ನಾವು ಉತ್ತಮದಿನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ನಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಕು ಮಾಡಬೇಕಾದ ನುಲಭವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ Ryots should be reseptive in their mood. ಇದಕ್ಕೆ ರೈತರು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚನ ಸಾಗರಾಕತ ಯಂದ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದೆ ಇನ್ನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚನ ಸರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೈಕ್ಷಿ.—ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕಾರಣಗಳೇನ್?

ಶ್ರೀ. ಎಂ. ರಾಜಯ್.—ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳಿಪುದಾದರೆ ಇರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಮಂದೂರು ಅಥವಾ ಹೇಳಿಸೂರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಗೈಡ್‌ಪ್ರೋಫೆಸರ್ ಯಾರಿಂದಲೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಮಂಡಿದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಜರ್ಲ್ ಫಾರಂ ಮಾಡಿದಾಗೆ. ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಜರ್ಲ್ ಫ್ರೋಲ್ ಇದೆ. ಗಾರ್ವಾ ಸೈಕಲ್ ಶ್ರೀನಿಂಗ್‌ ಸೇಂಟ್‌ರೂಗ್‌ ಇವೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ Nett work

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಶ್ರೀಲಿಪಾನ ಶೈಟಿ.—ಅದು ಸಿಮ್ಕು ಬೆಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ನಸ್ಕು ಬೆಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡು
ಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚೆಂದ್ರ.—ತಾವು ಹೇಳಲ್ಪಿ. ನಾವು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ನಿರ್ಭಯಾಲ್ಪ ಮಾನ್ಯ ರಂಗಕು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಸಂಸಕರಣೆಯಿವೆ ಮತ್ತು ಏಷ್ಟೀಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ ಬೇಕೆಂದರೆ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ, ಎರಡು ಗುಣಗಳ ಕಾಲವಾದರೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ನದನ್ಯರಿಗೂ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಷ್ಟೇಷಣೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುಹುದು. ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸಿ ನಳ್ಳತ್ತು. ಅದರೆ ತಾವು ಅಪ್ಪಣಿಕೊಡಿಸಿರುವಷ್ಟು ಕೇವಲ ಸ್ಥಳ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ಇನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕಿರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಮೂರನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಳ್ಳಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಾಧಿಸಲು ಆಗಾಗೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿನ ಶ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬಿರ ಕಟ್ಟಿಂ ಇವುಗಳು ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆಗ್ಗೆ ಕರ್ತೃತ್ವರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಗಾಗೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೆಂಟ್‌ಗಾಡ.—ಅಗ ತಾವು ವ್ಯವಸಾಯ ಡಾಸ್ತಿ ಅಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಿ. ಅದರ ವ್ಯವಸಾಯದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾರ್ಬೇಜಾಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಏತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ? ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೇವಲ ನಲ್ಲಿ ರಿಸಚ್‌ಎನ್‌ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನುಕಾದಮ್ಮೆ ಒಮ್ಮೆನು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ನಾಕಯ್ದ ಇದೆ. ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ರೋ ಕಾರ್ಬೇಜನ್ನು ಸಾಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಏತಕ್ಕೆ ಅರ್ಲೋಚಿಸಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಕಗುರವ ಕಾರೇಜಿಗಲ್ಲಿ ನಾಕಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎ. ಡಿ. ಗ್ರಾಷುಪ್ಯುತ್ತೋಗಿನ್ನನ್ನು ತಡೂರುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವದರಿಂದ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಯಿದ ಕಾರೇಜಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನ್ನಾಂತನೆ ಮಾಡುವುದು ನಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಒಂದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಇರಬಹುದು. ವೊದಲು ಅಗ್ನಿ, ಕರ್ಮಾಂಶಾಲ್ ಕಾರೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ 48 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಅಗ್ನಿ 100 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತೀರು.

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜ್ಯಮೃ)

ಇನ್ನೂ ನಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಂಜರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಸ ಪ್ರಮಾಣ ದಳ್ಳಲ್ಲ ಏದಾಗ್ ಫಿರ್ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮಾಂಗಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಪಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶ್ಚಿತ್ತರು ಹೇಳಿದರಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ನ್ಯಾಲುಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಕುರ್ ಪೈಲೋರ್‌ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಚಿಕ್ಕಿಗಳ್ಳಿ ಶಾರೀರಿಕ ಇಲ್ಲಿಗೊಂಡಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಡು ಎಲ್ಲಾ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ನಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಅಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಉದಿಸಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಅಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೂಲರನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾರೀರಿಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಹಾಲು ಸರಬರಾಯಿನ ಏಷ್ಟುದಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಬೋರ್ಡ್ ಅವರು ಬಹಳ ನಾಯಾರಸ್ಯವಾದ ನಿರ್ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟಿ ಹಾಲು ಸರಬರಾಯಿ ಅಗಬೆಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿಸ ಹೆಚ್ಚಿಸ ಹಳ್ಳಿ ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು, ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರೇತರಿಗೆ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದ್ಯ, ಗುಲ್ಬಗ್, ದಾವಣಗೆರೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಯಾರಾಯನ್ ಕೋ-ಅವರೆಕ್ಸ್‌ವೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದೆದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಜನನಬ್ರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಮುಕ್ಕಣಾರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅ ರೀತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೂಲರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳ ಅದನ್ನು ನಾಈಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನ್ಯಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂದೆ ಒಂದು ಹಂತಿನ ಸರಬರಾಜು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದೆರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಥಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜಿನ ಏಷ್ಟುದಳ್ಳಿ ಆಗರೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಏಷ್ಟುವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು ಅನಾದಶ್ಯ.

ರೂಪಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ತೀವ್ರಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಳೆದವಾರ ರೂಪಲ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಟರಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಮುಕ್ಕಣಾರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಫಟ್ಟ ಮತ್ತು ಕೆಬ್ರಾಂ ಕ್ಲೈಟ್ರಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಾಈಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ತೀವ್ರಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಕೆಳದಬೇಕಾದಂಥ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಸರಕಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಬರ ಅನುಮತಿ ಮತ್ತು ಮಾಂಜೂರಾತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜಿನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿಸಲ್ಪ ಮುಂದಿಲ್ಲ ಅನ್ವಯ ತೆರೆಯ ಹತ್ತಿರ ನಂಬಾತ್ತಾನ ಮಾಡಲು 50 ಎಕರೆಯ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ಷ್ಯೋ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ವೆಚರೋನಿರ ಸರ್ವಿಸ್‌ನೇ ಏಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸಲಹಾಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವೆಚರೋನಿರ ಸರ್ವಿಸ್‌ನೇ ಅನಿಮಲ್ ಹೆಚ್ಚಿಸ ರೀತಿ ಸರ್ವಿಸ್‌ನೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮೂಲರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ 567 ವೆಚರೋನಿರ ದಿನಸೇವೆನಿರಿಂಧನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅರ್ಥಾತ್ ಫಿಫಿಯಲ್ ಇಂಫೋಸಿಮಾನೆಜನ್ ರೆಂಬರುಗಳನ್ನು ತರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೇತರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಳೀಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿನಕ್ಕು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು ತಳೀಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ

ಎಂದು ಅಮು ನರಿಯ್ಲಿ. ಪ್ರತಿಮೊಂದು ಹೇಳಿಯ್ಲಿಯೂ ಬಾದೋಂದು ಅಪ್ಪುತ್ತಮಹಂ ಬ್ಯಾಡು ಇದೆ. ಸಿಂದಿ, ಹೇಳಿಕಾರ್ತಿ ಬ್ಯಾಡು ಎಂದು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ತರಹ ತಳಿಜದೆ. ಅಯಾ ಶ್ರವೇಶವ್ಯಾತ ತಾಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತೇವಾದ ಥಾರಮ್ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾದಿ ನಾಕಾಣಿಕೆ ಕುರಿ ನುಕ್ಕೆತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕಾದ್ದು ಎಲಾಲ್ ವಿಚರಗಳ್ಲೂ ನಾವು ನಾಕಾವಪ್ಪು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಲಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಲನಗಳು ಓಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಪುದಾದರೆ, ಈಗ ಏರದು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಈ ಶಾಖೆ ಇರುವುದು. ಈನ ಮೇಲ್ವಿಕುರು ಅಗುವುದಕ್ಕೆ ವೆದಲು ಇರಲ್ಲ. ಕೆಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿರಬೇಕು ಬಾದು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತಾಪ್ಯಾಳಿ ನೊಡಿದರೆ ಒಕ್ಕ ಸಂಕೊಂಡ ಪಡುತ್ತಿರಿ. ಈಗೇ ವರದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 48 ಮುಕಾತ್ಯಾಜ್ಯೋಽಬ್ರಹ್ಮಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನುಮಾರು 150 ಬೋಧುಗಳನ್ನು ವೊರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮತ ಮಿಜಾಂಕರ್ ಅವರು ಫಿರ್ಬರ್ಪೇನ್ ಕವಚ್ಯಾಂತರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಟಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಅವರಿಗೆ ನಾಕಾಣಿ ಸಹಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಒಂದು ಉದಾರವಾದ ಕೇರಾರಕ್ಯಿಂದ ದೇರೆದ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಚೊಣದ್ದಾರೆ.

ತೋಳಿಗಾರಿಕೆಯ ವಿವರದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಮಾದರಿಲ್ಲ ಥೀಲಾಗ್ ಇದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೈಕ್ಷಣಿ ಹೇಳಿದರು. ತೋಳಿಗಾರಿಕೆಯ ವಿವರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಡ್ರೆರ್ಕೆಕ್ಟ್ರೋ ಅಥ ಗಾರ್ಡನ್‌ನ್ನು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಪ್ರಭು. — ಈ ವಿವರದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 18 ಸ್ಕ್ಯೂಲುಗಳು ಇವೆ. ಅಪ್ಪಂಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದುಕಾನೂ ಖಿಕಾರ್ಫಿಲ್ಲ. ಪತಕ್ಯಾಂಸ್ಕೂರ ಖಚುವಾಡಿಲ್ಲ. ನುಮ್ಮನೇ ಈ ತರಜ ಹೇಳಬೇಕಿ. ಇದುವರೆಗೂ ಅವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯ.— ಇಲ್ಲಾ ಖಿಕಾರ್ಫಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಪುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಭಾಗ ಖಿಕಾರ್ಫಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪೆನೇಸ್ಕ್ಯೂಲ್ಸ್‌ಬ್ರೇ ಡಿಫಿಕಲ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ಖಚುವಾದುವುದಕ್ಕೆ ಅಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಖಚುವಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಖಚುವಾದುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವಿಕಾರವಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ನಮಾಜ ಕರ್ಯಾಗಳ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಾಗರಾಮಯ್ಯನವರು, ನನ್ನ ಕೆಲವರ ಮಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡಿವಾರೆ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾರ್ಪುನುಂದರೆ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಷೋಽಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಈ ನಾರಿ ಅ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಲ್ಲ. ಇವರಿಂದಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಕೆಲವರು ಏಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗೆ ಅವಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷಣವಾಗಿ ವಿಕಾರವಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಮಾಡ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಡನ್‌ನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಎಂದು ಕೆಲವು ಚೊನ್ಸ್ಯುಲೇಟರ್‌ನು ಹೇಳಿದರು. ಹೊಜನರು ಬೇರೆಯ ರಿಗೆ ಮೇಲ್ವಿಕುರಾಡಿಲ್ಲ. ಹೊಜನರಿಗೆ ಅನುಕಾಲ ವಾಗುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾರೆಕಟ್‌ಪ್ರಾವೆಕ್ಟ್ ಕೂಡಾವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೇರಿವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಾಗರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಏಷಯಾಟಲ್ಲಿ ಸನಗಿ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜೇಶ್)

ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಲ್ಲ ಹಾಜರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು ಉದಾ೦ರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಗುಡಿನಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಅರ್ಥ 10-12 ಮಾತ್ರಾನ್ನು ಉದಾ೦ರ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನಿಷಿಪಣನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತ್ವಿಷಿಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತಯಾರಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ನಾಂಗಳು, ಹಂಡಿಗಳು, ಕತ್ತೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡು ಬದಲು ಮಂಕುಳಿಗೇ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಭಯ ಭವನಗಳನ್ನು ಕಾರೇಜು, ಹೆಸ್ಟಿಂಗ್‌ಲು, ಏಂದರೆ ಸ್ಟೋರ್‌ಲು ಎತ್ತು ಪ್ರೆತ್ರಮರಿ ಸ್ಟೋರ್‌ಲು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಸಣ್ಣ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಯಭರಣದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ಏನ್ನು ಉದ್ದೇಶವೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಟೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಿಕ್ಕಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿಸ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಟೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು 400 ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಮೂರು ಸಾರ್‌ರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಗ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಚೋಡಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಚೋಡಿ ನಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾಷ್ಟ್ರೋ ಮೇಂಬರುಗಳು ಅಸ್ತ್ರೆ ಇರುವವರು ಇದ್ದಾರ. ಶ್ರೀರಾಜಾ ಲಂಗೇ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದಾಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಕ್ರಿಗಳವರು ಇದ್ದಾರ. ಹಣ ದೂರುಪಯೋಗಿ ಬಾಗದ ರೀತಿ ನಲ್ಲಿ ಹರಿಷರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಏನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ತೀರ್ಮಾನ ಅವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ ನವರು ಖಾಡಿತ ಬಹುತ್ವಾರ್ಥಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹರಿಷರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೂ ಮನೆಕಟ್ಟಲು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದವರ್ಗ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡೇಣ. ಅದರಿಂದ ಪರಮಾನ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಅರ್ಥಕ ಸ್ಟೀಲ್‌ಯೂ ನುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಪುದಕೆ ಹಣವನ್ನು ಗ್ರಾಂಟ್‌ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಥಕ ಭಿಪ್ಪಾದ್ಯಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಜಾಲ್‌ನವ್ಯಾ ಒಳ್ಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಶರೀರ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದನ್ವೇಷಿಂತಾ ಕೂಲಂಕುಪ ವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಾಲನೆ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗಿಬದ್ದುವಾಗಿ ಏನು ರಕ್ತಳೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕಾನಾನು ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣ ಅನ್ನಾಯ ವಾಗೆಬಾರದು. ಅದು ಹಂತವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರೆ ನ್ಯಾಫ್ರಾಫ್ರಾ ಮನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು, ಎಲ್ಲಾರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸ ಮುಂತಾವ್ಯಾ ನ್ಯಾಲ್‌ ಬೆಳನಲು ಅವಕಾಶಬೇಕು. ಅರ್ಥಕ ಸ್ಟೀಲ್ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕು, ಕೂಡ ವುದು ನೇರವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕೊಂಡ ಹೊರೆಯಾಗಾರದು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟಿದೆಯೇ.

ಇನ್ನು ತೆಗ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ ನವರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಪ್ರಸಾ೦ಪಿಸಿದಾದರೆ. ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಜಮಾನು ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸೂಯ ಕಾರೇಜ್‌ನಿ ಕೊಡುವ ಕಡೆ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳೋ ಬದರಾಗಿ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಏಷ್ಟು ನಂನಾಂಗಳಿಂದ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, 10 ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ 100 ಇರಬಹುದು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಲ್ಲಿ 18 ನಾವಿರ ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯಿಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅರ್ಥಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನುದಾರಿನಲು ಜಮಾನು ಕೊಟ್ಟಿರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಹರಿಷರಿಗೂ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ನಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಏತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗಿಸುವುದಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅರ್. ಕುಗೂಪುರುಷ.—ನಾನು ಸುಃಲೋಕನ್ನು ನೀಡುವುದು ಏಕಾರ ಹೇಳಲಿ, ಮನೆ ಕಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ 400 ರಾಜಾಯಿ ಕೊಡುವ ಏಕಾರ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಚೆಯ್ಯ.—ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಈ ಗಾರ್ಜಂಚ್ ರಜವಾಗಿ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಒಷ್ಟಿತ್ತಿಲ್ಲ. 400 ರಾಜಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬರಾಗಿ ಸಾಲದ ರಜವಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಂಡಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯ್ಯಪ್ಪ.—ನಾಲಕೋಡುವಾಗ ಕೊಡುವ 400 ರಾಜಾಯಿಗಳನ್ನು ಪರಿಸಿಯಾಗಿ ಏಕೆ ಕ್ಷಮಿತ್ವ ಮಾಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಚೆಯ್ಯ.—ಈಗ ಮನೆ ಏಕಾರವಳ್ಳಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿನೆ. ಅದನ್ನು ಆಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತ್ಯು ಹೇಳಿ ಶೋಷಿಗಾರಿಕೆ, ಯೀಸುಗಾರಿ, ಸಮಾಜ ಕರ್ತೃತ್ವ ಮಂತಾದು ಗಳ ಏಕಾರವಲ್ಲ. ಆಧಾರ ರಹಿತವಾಗಿ ಒಳಕೆ ವೊಂಬಲುವಾದ್ದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂಥ ಒಂದು ಒಪ್ಪಿಟ್ಟನ್ನು ನಾವಾನು ಮತದಿಂದ ಒಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪಾರ್ಫಿನೆ ವಾದುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ನಾನು ಬಂದು ಸಮಾಜಾರ ಹೇಳಿ ಅಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮನ್ಯ ಬಂದಿದೆ. ಮೆಂಫಿರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಳಗಿರುವ ಕೆಲವರನ್ನು ಮೇಲುಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಮೇಲುವರನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದು. ಇದೊಂದು ಏಷಿಪ್ಪ ಹರಿಷನರ ಏಕಾರದಲ್ಲಿ ವಾತ್ತು ಇಂಟರ್ನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿರುತ್ತೀರಿ.

Sri N. RACHIAH.—Please don't talk like that. It is a very baseless statement. Why do you talk?

Sri G. N. PUTTANNA.—I am talking with reasons and with rhymes. What have you done for these 13 communities?

Sri N. RACHIAH.—I will prove with facts and figures that we have done everything for these communities. At random you cannot attack the Government. I refute, Sir.

Sri G. N. PUTTANNA.—But I can ask a question. You give the answer; otherwise, you say, 'No'.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—On a point of order Sir. Whatever irritation my friend might have caused or whatever annoyance he might have caused, but can a Minister say 'don't talk'? Can he address the member like that? My friends on the opposite were saying that we on the opposition are bringing down the prestige and the decency of the House.

Sri G. N. PUTTANNA.—You did say.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Please look into the proceedings.

Sri ANJANAPPA.—On a point of order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order please.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—My point of order was: No sooner my friend raised a question and my friend Sri Rachiah hit him back telling ‘‘Don’t talk’’, do not address the Government in that strain. Is it fair, is it in order? That is my point of order. You please look into the matter of proceedings and just give us a ruling. I am not very much perturbed or annoyed. You please look into the matter and give a ruling.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into the proceedings and give a ruling.

Sri G. N. PUTTANNA.—Has the Minister a right to say ‘don’t talk’ to an Hon’ble Member?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into the matter and give a ruling.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I want to know what has gone in the record. I obey the Chair and you can give a ruling.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will consider every point that has been raised by him. I will certainly consider.

Sri G. N. PUTTANNA.—May I know whether any Hon’ble Member is not entitled to put a question and get an answer? Why should he threaten me like that?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into the whole thing and give a ruling.

Sri G. N. PUTTANNA.—Are you afraid of the Government?

6-00 P.M.

† **Sri H. C. LINGA REDDY** (Deputy Minister for Planning).—**Mr. Speaker** Sir, I am very thankful to the Hon’ble Members for the valuable suggestions they have made with regard to two Demands—rural development, community development, local development works and N.E.S. I am glad that the sort of criticism that used to be there formerly is not heard. That is because the Hon’ble Members have been taking a good deal of interest in the programme in their own areas, in their capacity as Members of the Taluk Development Boards. Our State is now covered to the extent of 2/3-out of 268 blocks proposed to be given by 1963 the time fixed for the coverage of the whole State, there are already functioning in the State 188 blocks and this programme has been making very great strides. Hon’ble Members are aware of the introduction of the Panchayat raj. The Panchayat raj system is the logical culmination of the community development programme; and for the last one year the panchayat elections, taluk board elections have been held and there is very great enthusiasm in the rural areas. The rural areas are bubbling with new life as it were. Some Hon’ble Members were saying that the grants are lapsing and we have not been in a position to spend monies in some places. If the figures are looked into, the Hon’ble Members will find that the popular

contribution has been coming forth very well—we have been able to get it to the extent of Rs. 196.94 lakhs—about two crores. That is the popular contribution that is coming forth from the people for various programmes—like drinking water wells, health units, school buildings and a number of other items of amenities in the rural areas. Within the last two years Sir, there has been a good tempt. We have geared up the developmental machinery to a degree. The following figures will reveal the amounts allotted and amounts spent beginning for the year 1956-57:

Year		amount allotted	amount spent
1956-57	...	143 lakhs	87.99 lakhs
1957-58	...	188 ,,	148.00 ,,
1958-59	...	203 ,,	181.00 ,,

During 1959-60 the allotment was 200 lakhs and we took a supplementary grant of 50 lakhs and we were able to spend 247 lakhs. In 1960-61, 290 lakhs was the allotment. I have not received the actual figures yet. Mostly the entire allotment has been utilised. Therefore, the popular contribution has been coming forth in many places and we are not in a position to give matching grants. In places like Mandya, Kumta, it happened. With regard to the other items of programme, the Hon'ble Members know that this is a multi-purpose programme—development of agriculture, animal husbandry, irrigation, industries, education, social education and so forth, including rural housing. In these items also, there is a shift of emphasis from the works programme to the productive aspect in the rural areas and as a result of this, a very great change in the methods and manners of people is already noticeable. Attendance of school children has increased, drinking water facilities has increased to a very great extent. Some Hon'ble Members were saying something about drinking water amenity. Hon'ble Members will see that under the rural health and sanitation programme 30 lakhs are provided every year in addition to what is provided under the community development programme and under the L.D. programme. Now from last year, because of the transfer of a good size of land revenue to the village panchayat and taluk boards—60 per cent of the land revenue is transferred now under the rural health and sanitation programme. We are not separately providing. The village panchayat and taluk boards will have enough funds in addition to what is provided under rural health and sanitation. Again Sir. 5 per cent of the land revenue that has to be set apart in the discretion of the Government to the village panchayats and taluk boards which would amount to 10 per cent—that would amount to two crores. Out of these 2 crores, they will have to use it for various other

(Sri H. C. LINGA REDDY)

purposes. Sixty percent of the land revenue and this ten per cent would constitute 40 lakhs,— this amount we intend using a major portion of it for drinking water purposes wherever village panchayat comes forward with their contribution. And again, I may bring to the notice of the Hon'ble Members in the Third Plan, the Planning Commission have set apart for 50 crores under L.D. Programme. This amount is intended to be spent in non-N.E.S. areas—backward areas, in places where there is pre-extension blocks. Our State expects about 40 lakhs every year. Under the L.D. programme for this year, we have set apart fifteen lakhs of rupees. This L.D. programme is a very popular programme. Even here, the village panchayats and people have been coming forward with enthusiasm- even Sramadaan also, they are doing very well. We will be in a position to give drinking water wells wherever it is needed if the local contribution comes forward. In fact so far as the drinking water wells are concerned, we have almost solved the problem in the State. Out of 29,000 villages, about 11,000 villages have been provided with wells and under the NES 8,000 wells have been dug and about 6,000 or 7,000 villages still remain without drinking water wells. When the L.D. amount is available in addition to the land revenue, they have also the amount that is provided for under the community development which will be in the second stage. I think we will be in a position to see that every village gets these amenities. In the Third Plan what we intend doing for each village is to see that each village gets at least these three amenities—an approach road, drinking water well and a school. These three amenities we will be in a position to provide to almost all the villages by the end of the Third Plan.

Now with regard to the use of the Jeep and the relationship of the taluk-board president and the B.D.O. there were some casual remarks—no serious allegations were made. There is just now a transfer of power to the village panchayats and taluk boards and it is natural that feelings in a few places may be strained. But on the whole, the relationship between the taluk board members and the taluk board president and the B.D.O. is very cordial in almost all the places. Therefore, there is absolutely no easy why we should feel that the relationship is not cordial. It may be in a few places. Even there, we are having block-level seminar, taluk level seminars and on account of these seminars and the training....

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.— Even in the District Development Council, the Deputy Commissioner himself has expressed that there are many complaints.

Sri H. C. LINGA REDDY.—At any rate we do not see so many complaints made here. The Hon'ble Member is referring to some complaint made by some Deputy Commissioner. We do not know about it. With regard to the use of jeeps we have issued a detailed circular as to how it should be used. The jeep belongs to the Taluk Development

Board. According to the circular we have issued in consultation of the Taluka Development Board, they have to draw up a programme and the jeep is to be used as per the programme drawn up. The B.D.O. the Taluka Development Board President and the members have to put their heads together and discuss the matter and draw up a programme. According to the programme, the Extension officers, the B.D.O. and the Taluka Board President will have to use the jeep.

Sri M. RAMAPPA.—Is not the B.D.O. to spare the jeep if it is asked for by the President?

Sri H. C. LINGA REDDY.—The jeep is to be made available only for the work of the Taluka Development Board. It should be used according to the programme drawn up. It cannot be put to the personal use of the Taluka Development Board President or members. The members and the President are all very vigilant and, therefore the misuse of the jeep, if at all there is any, has been minimised to a great extent. There is absolutely no chance of its being misused. If there are any such instances of its being misused Government will take very serious action.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣಪ್ಪ.—ತಾವು ಬೆಳ್ಳುಗಳ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ Contradicting ಪಕ್ಷ್ಯ ಫಲ್ಲಾಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ! ತಾವು ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಅಗಿ (ಸಿದ್ಧಪ್ಪವಾಗಿ) ಹೇಳಬೇಕು, ಇಲದಿದ್ದರೇ ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ತೂದರೆಗೊಳಿಗಾಗುತ್ತಿರಿ.

Sri H. C. LINGA REDDY.—One word to Sri Muckannappa. He referred to Ogolewadi village in Gubbi constituency. There are 283 villages in that block. Out of them 211 villages have drinking water wells. It is only 8 villages that do not have drinking water wells in that block. Government have dug 2 wells. There are 3 private wells. Unfortunately, in that village they have to go very deep to get water and they do not get water very easily. Therefore Government wanted to give a scheme for them under the national water supply scheme. But the villagers did not come forward with their contribution and so we are not in a position to help them at all.

With these few words I request Hon'ble Members to support the demands before the House.

Sri G. N. PUTTANNA. Is Government aware that the jeep was used by the Taluka Development Board President to send his family to the railway station?

Sri H. C. LINGA REDDY.—I am not aware of it. If any such instance has happened and it is brought to the notice of Government we will take drastic action.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಬೌಮೈ ಗಳಿಡ.—ನಾನು ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲ ಎಂದು. ಕೋ-ಆರೆಟೆಡ್ ಅಥವಾ ಮಾರು ಜನರಿಗಿಂತ ಬಾಸಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬಹುದೆಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು ನಹಕಾರ ನಂಖಾದ ಸರ್ವಸದಸ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಮಾಡಿ, ಆ ತಿಂಡುವಡಿಯನ್ನು ರಿಷಿಸ್ತಾರೂಪರಿಗೆ ಕರುಹಿಸಿದಾಗ ಅವರೂ ಒಟ್ಟಿದೆ ಮೀರೆ,

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ವನ್‌. ಬೀರಿಹೆಚ್. ಎಸ್.ಡಿ.)

ಅದೇ ರಿಂದಿನ ಶ್ರೀರವರು, ಮಾರು ಜರ್ನಲಿಸ್ತು ನಾಮಕರಣ ವಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ? ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ನಾಮಕರಣ ವಾಡಾಗ ತುನಾವಣಿಯಲ್ಲ ಸೈತಪರನ್ನೇ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುಹುದೇ? ಈ ರೀತಿ ವಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಬೇವರಾಗಿಗೆ ಅಡಳಿತ ಯಾಂತ್ರಾಗುವಿದಿಲ್ಲವೇ? ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲ ಅನನ್ಯಭಾಗಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದೇ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಹಳೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವ ಕೆಲವ ಮಾಡುವಂತೆ ಸರ್ವಸದಸ್ಯ ನಫೀ ನೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸುರಿತಪರೆಂದು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ನುಮ್ಮೇ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿನೆ.

† తీర్ప మాల మరియుప్ర. (నహకార శాబీము చుంతిగాళు).—ఆధ్యక్షరే, ఈ బేడికయు నందభఫ్ఫడల్లు నహకార ఇరాబీగే సంబంధపడ్డంత కేలవరు లుత్తమువాద నపకేగాన్ను కొట్టిద్దారే. దా. నాగనగౌద్రపరు ముల్లున్నవారి, అడిష్ట్ డెన్నాగి నడియుబీకు, మదార్నాస్ పద్ధతియున్న జారిగే తరచీకేందు నశజనే వాడిదారైరే. ఈగ సుమారు నాల్చుపదు వఘాగు కేళగే ఆడిష్ట్ వ్యవస్థేయున్న సుధారణే మాడు కాల దేశదల్లరువ 13,000 సోస్పుటిగా వేశి—నానా ఏధవాద సోస్పుటిగాను ఇదర్లు వేరి—జపుగాల్లు తేకిడ గ్రహమ్మ సోస్పుటిగా ఆడిష్ట్ మావదెయుదరి నమ్మ ఆడిష్ట్ వ్యవస్థ యావ రీతి కేలన మాడుత్తిదేయున్నబహుదు. ఇదన్ను ఇన్నా లుత్తముపడిన బేకేందు అవరు కేలిగి నపకేయేనోనా సాంగత్యాఖాఫ్ వాదుదే.

ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀಮಾಡ ಮಂತ್ರಪನ್ಯವರು ಒಂದು ಒಕ್ಕೆಯ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'Crop loan' ಎಂದು ಬೇಕೆಯ ಅಥಾರದ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಬಾಬರೆ. ಮೇರುತ್ತಾ ಕರ್ಮಿಕಾರ್ಯವರು ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಶಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಲಂಗೇರ್ಹಿತು, ಸೌಸುಡಿಗಳು ವಿಪ್ರಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ; ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾ ಹಕ್ಕೋಣಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಳ್ಳಿಯ ಮಾತು. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಾರದವರೂಬ್ಬರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ, ನಾರ್ಪಜಿಕರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರ್ತವ್ಯ ವಹನುವಧಿ ಒಳ್ಳಿಯಂದು ನಾನು ಸೂಜನೆ ವಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನದನ್ಯರು ಎತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷೇಪಣಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಂತೆ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಮನೇಷ್ಟ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಹಾಡ್ದರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಮನೇಷ್ಟ ಮಾಡುವುದು, ಯಾವ ಸೂಸ್ಪಷ್ಟಗೆ ಹೇಳುವೆತ್ತಿ ಪನ್ನೆಗೂ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾನ್ನಾದ್ದಾದರೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ ಕೊಳಗ್ಣಿಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಆ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (ಕೋ-ಅಪರೇಟರ್‌ಗೆ ಸೂಸ್ಪಷ್ಟವು ಇಂಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ರು) ಬಾಕ ಇಬ್ಬರು ಖಾನಗಿ ಜನರು. ಶ್ರೀಮಾತ್ ಜಿ. ಎನ್. ಬೆಂಚ್‌ಲ್ಯೂಗ್ರಾಂಡರು ಹೇಳಿದ್ದು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭವೇ ಅದು ನರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೇರೆಡಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರು ಕಡ್ಡಿನ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಳಗ್ಣಿರೆ ನರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು, ಪೂರು ಇಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮನೇಷ್ಟ ಮಾಡಬೇಕಂದು ರೂಲ್ಸ್‌ನನ್ನಾದ್ದುದನ್ನು ಮೂರು ಜನರಿಗೆ ಬಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಂದು ಈ ಸಭೆಯಿವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡ್ಡುದರ ಮೇಲೆ, ಹಾಗೂ ಹೆಲ್ಲಿನ್ನೆನ್ನುವರೂ ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಉದ್ದರಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್‌ರಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಬ್ರೆಲಾ ಪ್ರಕಾರವೇ ಮಾಡಿಯೆನ್ನಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಶ. ಅನ್. ಹೆಚ್‌ಪ್ರೋತ್.—ವರದಿಕರ್ತ, ತಥೇಯಾದ್ಯ ಜಬ್ಬರಣ್ಣ ನಾಮನೇಣಿ, ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ತೇವರಾನವನ್ನು ರಿಟಿಂಗ್‌ರ್‌ರವರು ಒಟ್ಟು, ಅವೇರೆ ಅವರು ಕೊಡು, ಅಭಿಭಾರತೀಯವನ್ನು ಬದರಾಯಿಸಿ ಮಾಡು ಜನರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಂಖ್ಯೆ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮಂಂಯಿತ್.—ಹೀಗೆ ಅತ್ಯು 1ನೇ ಜೂನ್ 1960ರಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಕಾವು ಕಿಂದಿನ ಚುರಾ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿರಬಹುದು. ಅದ್ದಿಂದ ಕಾನೂನು ಇರುವುದನ್ನು ಡಾರಿ ಮಾಡರೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮಾರು ಜನರನ್ನು, ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದುರೆ ಅದರುತ್ತ ಮಾಡರೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವೇರೆ ಸೋತವರನ್ನು ನಾಮನೇಣಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ ಸಂಭರಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲವರು ಸೌಸ್ಯಗಳ ಮೆಂಬರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವರು ಮೆಂಬರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭ ವಾದ ವಾತಾವರಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಾತಾವರಣ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದರ ಜೂತೆಗೆ ಏನಾಗಿರ ತ್ವರಿಂದರೆ, ಅವರು ಈನಾವಣಿಗೆ ಸಂತರೆ ಏನೂ ವೋಡೀ ಬರುವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವರು ಮೆಂಬರಾಗಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಗುಂಟಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಾತಾರವಾಗಿ ಏಷಯಿಗಳು ನೆಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಭಯ ನಿರಾರಜಿಸುವುದು ಸಮಜಾಯಿಸಿ ರಿಂಬಾಧ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾ ತ್ವರೆ, ಹೀಗಾಗಿರಬಹುಂಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾತ ದೀಪ್ಮತ್ತಿಗೊಡು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸೋತಿದರೆ ಇಂಥ ಸ್ವಲ್ಪದಿಂದ ವಾಡಿದ್ದಾರೋ ಹನ್ನೇ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾತ ರಾಜಯ್ಯ ತೆಂಕ್ಕಿರು ರಾಜ್ಯಾಂಶ ವಾರ್ತೆಗೇರ್ದು ದ್ವಾರ್ಕಿಕನಲ್ಲ ಜೂನಾವಣಿಯಾದ ಹದಿಮೂರು ಜನರನ್ನು ಇಂಥದರ್ನೇ ವಾಡಿಕೊಂಡ ರೆಂದು ಹ್ಯಾದರು. ಇಂಥಾದ್ದು ನಕಾರಾದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜಿ. ಕೃಷ್ಣ ತೆಂಕ್ಕಿರು ಎಂಳು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೈಕ್ಕೆರಲ್ಲ, ಅವರು ಮಾರು ಜನ ಹೈಕ್ಕೆರ್ಕುರುಗಳ ಸಹಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಾಮನೇಣಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸ್ತಿಂಬರಾಗಿ ಹೇರಿಸಿವರನ್ನೂ ಮಾಡಿಹುದೇ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕನಾಯಿಕನಹ್ಯಾಳ್ಲಿರುವವರನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುವಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನವರನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ಸಂ. ಎಕಂದರ ಹೂರಿಗಿನಂದ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಟಿ. ಎ. ಕ್ರಿಂಗ್‌ವಿಲ್ಲು. ಸರಿಯಾದವರನ್ನೇ ಮೈಸ್ತಿಂಬರಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದುದಿಂದ ಕರಿಮೂರು ಜನರು ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಏರೋಧವಾಗಿ ತ್ವರಿಂಬಿರನ್ನು ವೇಧಿಸಿರಂದು ಹೇಳುವುದು ವಾಸ್ತವಾಂತಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು.

ಅರದವಯದಾಗಿ, ಹಿಂಯಿಲಾನಲ್ಲಿ ಏಕತಾಲಿಂಬ್ಬಿ ಎಂಟು ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟುವೆಕ್ಕು ಯೈಕ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಪಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದು. ಅದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಿಡಾರು ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟು ರೆಕ್ಕು ಹಾಕಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಾಳ್ಳುಕು ಅಗ್ರಿಕಾರ್ಲರ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ ಸೋಸೈಟಿ, ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು... ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿರನ್ನು ವೇಧಿಸಿರಂದು ಹೇಳುವುದು ವಾಸ್ತವಾಂತಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕ. ರಾಜಯ್ಯ ತೆಂಕ್ಕಿರು.—ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮಂಂಯಿತ್.—ಹಂಡೆ ಇದ್ದರು, ಈಗ ಬೇರೆ ಈನಾವಣಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ವರಿಷ್ಟು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಾರನ್ನು ಮಾನಸ್ಯಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 1949ರೆಯ ಇನ್ವಿಟ್ಯುಟ್‌ನಿಂದಲೂ ಸಹಕಾರ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಬೀಗಳ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವರು. ತರದೆಶಗಳಿಗೆ ತೋಗಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಮುಧವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವವರು. ಅಂಥವರನ್ನು ನಾಮನೇಣಿ ವಾಡಿದ್ದುವನ್ನು ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಲಿಟರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಾಕಿ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂಥೇ ಮಾಡಿದ್ದುವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತು.

(ಶ್ರೀಮಾಲಿಮರಿಯತ್)

ಹಕ್ಕಾರ್ಥಿ ನಾಬಿರ್ ಸೆಕರ್ಟರ್ ನಂಫಾಗೆಲಿಯವದರಲ್ಲಿ 63 ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅವಷ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು? ಇವುಗಳ ಹೈಕ್ ಕೆ. 61 ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಿದ್ದ ಹಣ ಪನಾಲಾಗಿ ಇನ್ನೂ ವರದು ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂತಿದೆ. 13,000 ಇರುವ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 63ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪುಟ್ಟಿಗೆ ಅವಷ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದೆಗೆ ಉದ್ದೇಶ ಬಹಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದಾಗೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗೆ ಹಕ್ಕಾರ್ಥಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಅವಷ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತಿದೆ, ಹಣ ದ್ವಾರಾ ಇಲ್ಲಿಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಸುಖಾದ ಉತ್ತೋಜನ, ಶೈಲ್ಕ್ರಾಂತಿಕ ಸುಕ್ರಿಯತ್ವಾನುಪುರುಷ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದು ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜ್ಞಿರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಿತಾಯಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘವೆಂದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ, ಅವರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನಿಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡದೆ ಹೊದರೆ ಜಾರಿಗೇ ತೂ ದತ್ತ ಯಾನುತ್ತದೆ. ಸುಮಾನೆ ತಪ್ಪಿಗಳನ್ನೇ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದು ಹೊದರೆ ಕವ್ಯ, ಶೈಕಿದ ಬಂದೆ ಉದಿರಮ್ಮಿತವ್ಯದ್ವಾರೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊದರೆ, ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ಹಾಯ ಮಾಡವೇಕರಿದು ಹೇಳುವುದು lip sympathy ಆಗುತ್ತದೆ; ಹೀಗಾಗಿಯಾರದು.

ಕ್ಷೇತ್ರಾಖಾಂತಿಕ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ನ್ನು ವಹಿಸಿಕಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 35 ಕೊಟ್ಟಿಕೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪ ಕಾಪಾವಧಿ, ಮಧ್ಯ ಕಾಪಾವಧಿ, ದೀರ್ಘ ಕಾಪಾವಧಿ ನಾಲಗ್ಗ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕೆ ಹೇಳಿಕಾಗಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ಕೊಟ್ಟಿಕೆ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಚಿದ್ದ ಧನ್ಯತ್ವಾರ್ಥಿಕರವಾಗಿ ವರೂಲು ವಾಡಿದಾರ. ಶೇಕಡ 95 ರಮ್ಮು ಅಗಾಗ್ಲೇ ವಸೂಲಾಗಿದೆ ಜಮಿನ್ನು ಅದವಾನದ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಮೂಲಕ, ಮುಂದ 35 ಕೊಟ್ಟಿಕೆ ರೂಪಾಯಿ ಹಂಚಿಸಿದ್ದ ಮಾಡುವ ಹೊರುಮನ್ನು ಹೇಳಿರುಹೊಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ನದರ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಡ ಗ್ರಾಂದರೆ ಅವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಭಂಗ ಒರುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರಿಯಂತೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಿಳಿ.—ತಾರುವೇಕೆರೆ ಜಿಯಚಾಮರಾಜ ಲಾರ್ಯಂಡ್ ಮಾಟ್ರಿಕ್ ಸೇಂಟ್ ಕೋಲ್ ಅಕ್ರೇಷಿವ್ ಸೋಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಚೀಲ್ ಕಾದ ಮ್ಯಾ ಹಣ ದುರುಪ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಕರಿಗೆ ಏಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿಮರಿಯತ್.—ಆನು ಸೂರು ರೂಪಾಯಿ ಚೆನ್ನಿರೆ ಅಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ವೆಳುಪು ಚೋಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಮ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಘ ನು ಮಾರು ಅರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲಿಸನ್ನು ಹುಚಿದೆ....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಿಳಿ.—Double account maintain ಮಾಡಿ, ಸಾಲ ತೆಗೆದೆ ಕೊಂಡು ರೈತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಿಸಿನನ್ನು ಸಬ್ರಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಅಫೀಸಿಗೆ ಕರೆದ ಕೊಂಡು ಹೊಗಿ ಶೈಲ್ಕ್ರಾಂತಿಕ ವಾತಿಲಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿಮರಿಯತ್.—ಇದೇನೆಂಬಿದನ್ನು ವಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಿಳಿ.—It is before the Court. It came to your department about one and half years ago.....

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿಮರಿಯತ್.—ಬೀಂಬಾ ವಾಗ್ನರ್ ಲಿ. ಅಂತಿಗಳನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದ್ವಾರೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಅದರೂ ಹತ್ತಾರು ಸಾಲು ಏಂಬೆ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರಿಂತ್ತು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. forging case ಯಾವುದೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ. ವಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಹೊಮ್ಮೆಗಾಡ.—ನಷತ್ರಾರ ಇರಾಬೀಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೇಣಿ ತ್ವರಿತ. ಅ ಇಲಾಖೆಯ ಸೂಕರಣೆಗೆ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸೂಕರಣೆಗಳ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಂಧದ್ವಾರಾ ಗೊತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಪಾಲ ಪುರಿಯಪ್ಪ,—ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧ ಸ್ವಿತ್ಯಾಯವರು ನಿಗದಿ ಚಾಚಿದಾಗಿರೆ. ಅದು technical qualification ಎಂದಾಗು ಪರಿಗೆ ಏನೂ ವಾದುವುದಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I will now put the Demands to vote. The question is:

“That the sums not exceeding the amounts shown in the list of Demands for Grants for the year 1961-62 circulated to the Members be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March, 1962 in respect of Demands Nos. 23, 24, 25, 26 and 28A.”

The motion was adopted.

(As directed by the Speaker, the motions for Demands for Grants which were adopted by the the House are reproduced below.)

DEMAND NO. 23.—AGRICULTURE, HORTICULTURE AND FISHERIES.

40. *Agriculture.*

“That a sum not exceeding Rs. 2,55,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Agriculture’.”

DEMAND NO. 24.—RURAL DEVELOPMENT.

40-A. *Rural Development*

“That a sum not exceeding Rs. 1,43,54,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Rural Development’.”

DEMAND NO. 25.—ANIMAL HUSBANDRY.

41. *Animal Husbandry*

“That a sum not exceeding Rs. 1,24,96,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Animal Husbandry’.”

(Mr. DEPUTY SPEAKER):

DEMAND No. 26.—CO-OPERATION.

42. *Co-operation.*

“That a sum not exceeding Rs. 85,85,800 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Co-operation’.”

DEMAND No. 28-A.—COMMUNITY DEVELOPMENT, ETC.,

47-A. *Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works.*

“That a sum not exceeding Rs. 2,80,72,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works’.”

MR. DEPUTY SPEAKER.—The House now adjourns and will meet to-morrow at one P.M.

The House adjourned at Thirty Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday the 12th April 1961.
